

Tengernek Csillaga

2014. júl.–aug.
XIX/4. szám

Mária korszakának lapja

Ára: 290,- Ft

Kegykép – Bakócz Kápolna, Esztergom

Tartalomjegyzék

*Kérjétek magatokra és hozzátartozóitokra
a jó halál és a végső állhatatosság kegyelmét!
Így imádkozzatok:*

„Jézusom, Te Mindenható vagy.

Kérlek, őrizd meg minket Magadnak szentségben és igazságban!

*Boríts be minket drága Szent Véreddel, és
add meg nekünk az üdvösséget!*

*Védeld meg minket a sátán minden álnok cselszövésétől,
vezess bennünket drága Szent Lelkessel a szűk ösvényen,
amelynek végén Te vársz.*

*Kérlek, add, hogy ölelő karjaidba omoljunk, és
drága Szent Kebleden nyugodjunk örökké. Ámen.”*

XVI. Benedek pápa: Az Istenbe vetett hit értelmes volta.....	1
Balogh Piusz: A katolikus hit mélysége a szent liturgiában.....	6
A hit kegyelme.....	8
Pogány Csaba: Bizalom és hit.....	9
Boda László: A hit, mint az ember alapállása a világban.....	10
Dr. Szegegyi László: Rendhagyó kerekasztal a felvilágosodás korának hitéről.....	14
Kovács Zoltán: A hit tartalmának továbbadása.....	25
A fekete mise elmaradt.....	35

Mária-kegyhelyek

Esztergom – Vári Boldogasszony.....	37
Visszakerült a Szűzanya szobra.....	39

Mária kicsinyei

A Máriás Papi Mozgalom (hivatalos) körlevele.....	41
---	----

Rózsafüzér

Meghívás az új életre.....	46
----------------------------	----

A Szerkesztőség címe:

1539 Budapest, Postafiók 638.

Internet: www.tengernekcsillaga.hu

E-mail: info@tengernekcsillaga.hu

A lappal kapcsolatos bármilyen észrevétellel,
javaslattal forduljon a lap szerkesztőségéhez!

Felelős szerkesztő: Jánossy Gábor

Készült a Co-Print Kft. nyomdájában,

www.co-print.hu

Felelős vezető: Gebauer Gergő

A hátsó borítón: Szent Péter bazilika, Vatikán

A Tengernek Csillaga folyóirat megrendelhető
a Stella Maris Alapítvány postafiók címén, il-
letve e-mailen és megvásárolható a templo-
mokban vagy Budapest V., Ferenciek terén.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem kül-
dünk vissza.

Kiadja a Stella Maris Alapítvány

A Stella Maris Alapítvány
bankszámlaszáma: K&H Bank
10200885-32621031-00000000

ISSN szám: 1416-8243

XVI. Benedek pápa utolsó beszédei 4.

Az ezév januárjával kezdődött sorozatban Őszentsége, XVI. Benedek pápa 2012. október 17. és 2013. február 27. között, a szerdai általános kihallgatások alkalmából elhangzott tanításait adjuk közre Diós István atya fordításában. Diós atya jóvoltából az elmúlt idők kiemelkedően legnagyobb tanító pápájának teljes beszéd anyagait olvashatjuk ebben a sorozatban. (A Vatikáni Rádió honlapján az előadásoknak csak a kivonataival találkozhatunk, eddig csak abból gazdálkodhattunk – a szerkesztő)

Az Istenbe vetett hit értelmes volta

(2012. nov. 21.)

Kedves Testvérek!

Lépjünk tovább a Hit évében. Éljen a szívünkben a remény, hogy fölfedezzük, mekkora öröme van a hitnek, és föllobbanjon bennünk a lelkesedés, hogy mindenkivel közölni akarjuk a hit igazságait.

A hit igazságai

61. Ezek az igazságok nem egyszerű hirdások Istenről, nem rendkívüli információk Róla, hanem kifejezik azt az eseményt, hogy Isten találkozik az emberrel; azt az üdvözítő és szabadító találkozást fejezik ki, amely megvalósítja az ember legmélyebb, békére, testvériségre, szeretetre sóvárgó vágyait. A hittel együtt jár annak fölfedezése, hogy az Istennel való találkozás érvényesíti, teljesíti és fölemeli mindazt az igazságot, jóságot és szépséget, ami csak lakik az emberben. Így történik, hogy miközben Isten kinyilatkoztatja és megismerteti önmagát, az ember megismeri, hogy ki az Isten, és megismerve Őt, fölfedezi önmagát, eredetét, rendeltetését, az emberi élet nagyságát és méltóságát.

A hit tudást ad

62. A hit lehetővé teszi, hogy hiteles tudásunk legyen Istenről, olyan tudás, amely áthatja az egész emberi személyt: ez a megismerés ízt ad az életnek, új ízzel ajándékozza meg a létezést, ennek következtében örömmel élhetünk ebben a világban. A hit a másokért való odaadásban, a szolidaritással tévő testvériségben fejeződik ki; képessé tesz a szeretetre, mert legyőzi a magányt, amely szomorúvá tesz. A mai katekézisben szeretnék megállni az Istenbe vetett hit értelmes voltánál.

A hitből megismerés fakad

63. Istennek ez a hit által történő megismerése ezért nem merőben eszmei, hanem eleven valóság: szeretetének köszönhetően a Szeretet-Isten megismerése. Isten szeretete látóvá tesz, megnyitja a szemeket, és a lelkiismeretet megtévesztő szűk individualizmus és szubjektivizmus korlátai fölött lehetővé teszi a teljes valóság megismerését. Isten megismerése ezért a hit tapasztalata, s ugyanakkor magába foglal egy értelmi és erkölcsi utat: mivel Jézus Lelkének jelenléte mélységesen megérinti a szívünket, saját önzésünk horizontja fölül tudunk emelkedni, és ki tudunk tárulni a létezés igazi értékei előtt.

A hitben misztériumokat látunk

64. A katolikus hagyomány kezdettől fogva elvetette az úgynevezett fideizmust, amely az ész ellenére akar hinn. *A credo quia absurdum*, „hiszem, mert képtelenség” elv nem az a formula, amellyel értelmezni lehetne a katolikus hitet. Isten ugyanis nem absurdum, nem képtelenség, hanem misztérium. A misztérium pedig nem értelmetlenség, hanem az igazság, a tartalom és értelem túláradó bősége. Ha a misztériumba tekintő értelem sötétséget lát, ez nem azért van, mert a misztériumban nincs világosság, hanem épp ellenkezőleg: túl erős a fénye. Éppen úgy, mint amikor az ember belenéz a Napba, elvakul és nem lát semmit; de ki mondaná emiatt, hogy a Nap sötét? Sőt, a fény forrása!

A hit állandó gondolkodásra készíttet

65. A hit lehetővé teszi, hogy nézzük a „Napot”, Istent, mert a hit az Ő történelmi kinyilatkoztatásának elfogadása, s mondhatjuk, hogy a hit egész világosságát Isten misztériumától nyeri, amikor felismeri a nagy csodát: Isten közel jött az emberhez azáltal, hogy leereszkedett az emberi értelem teremtményi határáig, fölkinálta magát, hogy az ember megismerje Őt. (vö. II. Vatikáni Zsinat: *Dei Verbum* 13. p.) Ugyanakkor Isten a maga kegyelmével megvilágosítja az értelmet, új, páratlan és végtelen horizontokat nyit előtte. Ezért a hit folytonos ösztökélés, hogy az értelem mindig keressen, soha meg ne álljon, és ne elégedjen meg az igazság és a valóság kimeríthetetlen fölfedezésében. Téves egyes modern gondolkodók előítélete, akik az állítják, hogy az emberi értelmet leblokkolják a hit dogmái. Valójában épp az ellenkezője igaz, ahogy ezt a katolikus hagyomány nagy mesterei mind bizonyították.

Szent Ágoston a hit értelmes voltáról

66. Szent Ágoston a megtérése előtt az összes elérhető filozófia segítségével annyira nyugtalanul kereste az igazságot, és valamennyit elégtelennek találta.

Gondolkodásának fáradtságos keresése jelentős nevelési folyamat volt számára a Krisztus igazságával való találkozásra. Amikor ezt mondja: „*érts meg, hogy higgy, és higgy, hogy megérthess*” (Sermo 43, 9. PL 38, 258), mintha a saját élettapasztalatáról beszélne. Az értelem és a hit az isteni kinyilatkoztatás színe előtt nem idegenek vagy ellentétesek egymással, hanem együttes feltételek ahhoz, hogy a misztérium küszöbén meg lehessen érteni annak tartalmát, be lehessen fogadni hiteles üzenetét. Szent Ágoston, oly sok más keresztény szerzővel együtt, az értelemmel együttműködő hit tanúja, aki gondolkodik és gondolkodásra készíttet.

Szent Anzelm a hit értelmes voltáról

67. Az ő nyomában járva Szent Anzelm Proszlogionjában azt mondja, hogy a katolikus hit *fides quaerens intellectum*, „megértést kereső hit”, amelynél a megértés keresése a hiten belüli aktus.

Aquinói Szent Tamás a hit értelmes voltáról

68. Őutánuk elsősorban Aquinói Szent Tamás – e hagyomány erőssége – szembesült a filozófusok gondolkodásával, és mutatta meg, hogy milyen nagy, új és termékeny életerő fakad az emberi gondolkodásban attól, hogy a keresztény hit elveit és igazságait beleoltják.

A Zsinat a hit értelmes voltáról

69. A katolikus hit tehát értelmes, sőt az emberi értelem iránt a bizalom táplálója is. A II. Vatikáni Zsinat *Dei Filius* dogmatikus konstitúciója tanítja, hogy az értelem képes a teremtesen keresztül bizonyossággal megismerni Isten létét, de csak a hit adja meg a kegyelem fényénél az Istennel kapcsolatos igazságok „könnyed, feltétlenül biztos és tévedésmentes” megismerését. (DS 3005)

II. János Pál pápa a hit értelmes voltáról

70. Ezen felül a hit megismerése nem ellentétes a helyesen gondolkodó értelemmel. Boldog II. János Pál pápa *Hit és ész* kezdetű enciklikájában ezt az összefoglalást adta: „*az emberi értelem nem kerül hatályon kívül és nem értékelődik le azáltal, hogy beleegyezését adja a hit tartalmainak igazságához; ezekhez az igazságokhoz minden esetben csak szabad és tudatos választás révén tud eljutni*” (43. p.). Mivel ellenállhatatlan az igazság utáni vágy, csak a hit és az értelem harmonikus kapcsolata lehet a helyes út, amely elvezet Istenhez és az ember beteljesedéséhez.

Szent Pál a hit értelmes voltáról

71. Ez a tanítás könnyen felismerhető az egész Újszövetségi Szentírásban. Szent Pál, amikor a korintusi keresztényeknek írt, hangsúlyozta: „*Miközben a zsidók jeleket kérnek és a görögök bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük: a zsidóknak botrányt, a pogányoknak ostobaságot*” (IKor 1,22–23). Isten ugyanis a világot nem hatalmi gesztussal üdvözítette, hanem egyszülött Fia megaláztatása által: emberi szempontok szerint az Isten által választott megoldás frontálisan ütközik a görög bölcsesség követelményeivel. És mégis, Krisztus keresztjének megvan a maga értelme, amelyet Szent Pál így nevez: *ho logosz tou sztaurou*, „a kereszt logosza” (IKor 1,18). Itt a *logosz* egyszerre jelenti a szót és az értelmet, és azért utal a szóra, mert szavakkal fejezi ki azt, amit az értelem kidolgoz. Pál tehát a keresztben nem irracionális eseményt lát, hanem üdvözítő ténytet, amelynek megvan a maga értelme, mely a hit fényénél ismerhető fel. Ugyanakkor Szent Pál annyira bízik az emberi értelemben, hogy csodálkozik azon, hogy sokan, bár látják Isten műveit, makacsul nem hisznek Benne. A Rómaiaknak írt levelében mondja: „...ami Benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, arra a világ teremtése óta műveiből következtethetünk...” (1,20).

Szent Péter a hit értelmes voltáról

72. Ugyanígy Szent Péter is buzdítja a szórványban élő keresztényeket: „*Urunkat, Krisztust szentül tiszteljétek a szívetekben, legyetek mindig készen rá, hogy mindenkinek megfeleljétek, aki csak kérdezi, mi az alapja reményeteknek*” (1Pét 3,15). Az üldözés és a hit melletti tanúság erős elvárása légkörében arra kérte a hívőket, hogy érvekkel igazolják az evangélium ígéjéhez való ragaszkodásukat és így adjanak számot a bennük élő reményről.

A hit és a tudomány kapcsolata

73. A megértés és a hit termékeny kapcsolatára épül a tudomány és a hit összefüggése is. A tudományos kutatás egyre újabb és újabb fölismerésekre jut az emberről és a kozmoszról – ezt naponta látjuk. Az emberiség igazi java, amelyhez a hitben lehet eljutni, nyitja meg azt a horizontot, amelyen járni kell a felfedezés útját. Ezért bátorítjuk például az élet szolgálatában álló és a betegségek legyőzésére irányuló kutatásokat. Jelentősek a bolygónk és az univerzum titkai feltárására tett erőfeszítések is, annak tudatában, hogy az ember a teremtés csúcán áll, nem azért, hogy esztelenül kihasználja, hanem hogy őrizze és lakhatóvá tegye.

A hit kérése a tudományhoz

74. Így a valóban megélt hit nem kerül összeütközésbe a tudománnyal, hanem inkább együttműködik vele, alapvető elveket kínál neki, annak érdekében, hogy előmozdítsa a közjót, s csak azt kéri tőle, hogy azokról a próbálkozásokról mondjon le, amelyek – mivel ellenkeznek Isten eredeti tervével – káros következményekkel járhatnak magára az emberre nézve.

A hit és a tudomány szövetsége

75. Ezért is értelmes dolog hinni: amennyiben a tudomány értékes szövetségese a hitnek abban, hogy megérthesse Isten tervét az univerzumban, a hit teszi lehetővé a tudományos haladás számára, hogy mindig az ember javára és igazsága érdekében dolgozzon, azáltal, hogy hűséges marad ehhez az isteni tervhez.

Az evangéliumi humanizmus

76. Íme, ezért döntő az ember számára, hogy legyen nyitott a hitre, és ismerje meg Istent és az ő üdvözítő tervét Jézus Krisztusban. Az evangéliumban egy új humanizmus, az ember és az egész valóság hiteles „grammatikája” kezdődött el. A *Katolikus Egyház Katekizmusa* ezt mondja: „*Isten igazsága azonos az ő bölcsességével, mely meghatározza a teremtés egész rendjét és a világ folyamatát. Isten, aki egyedül teremtette az eget és a földet, az egyetlen, aki ajándékozni tudja minden teremtett létező helyes megismerését Istennel való kapcsolatában.*” (216. p.)

Bízunk benne, hogy evangelizáló törekvésünk korunk sok emberét fogja segíteni abban, hogy újra életük középpontjává tegyék az evangéliumot. És azért imádkozunk, hogy valamennyien találják meg az élet értelmét és az igazi szabadság alapját; Isten nélkül ugyanis az ember elpusztítja önmagát. Azok tanúságtétele, akik életüket adták az evangéliumért, örökre megerősíti ezt. Értelmes dolog hinni, a saját létünk forog a kockán. Érdemes odaadni magunkat Krisztusért, mert azt az igazságra és jóságra irányuló vágyat, amely minden ember lelkében ott él, egyedül ő tudja beteljesíteni most, ebben a múlt időben és a boldog örökkévalóság vég nélküli napján.

A katolikus hit mélysége a szent liturgiában

XVI. Benedek pápa *Porta fidei* motu propriojának gondolatai alapján

A „hit kapuja” (vö. ApCsel 14,27), amely bevezet minket az Istennel való életközösségre és lehetővé teszi a belépést az Egyházba, mindig nyitva áll előttünk. Akkor tudjuk átlépni a küszöbét, ha Isten igéje elhangzik, és a szív enged a kegyelem formáló erejének. (PF 1.)

Így kezdi XVI. Benedek pápa apostoli levelét, melyet a 2012-13-as Hit évéhez bevezetésül szánt. Ahogy Szent Pál apostol és Szent Barnabás apostol működése által Isten megnyitotta a pogányoknak a hit kapuját, úgy az Egyház munkálkodása folytán az evangélium hirdetésében, a szentségek kiszolgáltatásában és a liturgia művelésében ez a kapu szüntelenül nyitva áll. A belépés viszont ezen a kapun nem történhet meg anélkül, hogy Isten elhangzó igéje át ne mossa a rajta belépőt, és a hitben maradás sem lehetséges, ha az isteni szó nem talál utat a kapun bent lévő lélek szívének legbensejéhez.

A zsolozsmában az Egyház Isten igéjével imádkozik (zsolttárok, ó- és újszövetségi szentírási olvasmányok, újszövetségi kantumok stb.). Isten szava az azt imádkozó szája által az ének hangján válik elhangzó szóvá, mely mindig el akar jutni a lélek legmélyére. Ezt legvilágosabban Szent Ágoston és Szent Benedek fogalmazzák meg reguláikban: „Amikor zsolttárokkal és himnuszokkal Istenhez imádkoztok, szívetek arról elmélkedjék, amit ajkatokkal kimondtok!” és: „úgy álljunk a zsolozsmázáshoz, hogy szívünk megegyezzék szavunkkal!”

Újra föl kell fedeznünk, mit jelent táplálkozni Isten Igéjével, ahogyan azt az Egyház hűségesen ránk hagyományozta, és az Élet Kenyerével, ahogyan azt ő adta át a tanítványainak (vö. Jn 6,51). Jézus tanítása ugyanis ma is ugyanolyan erővel visszhangzik: „Ne olyan eledelért fáradozzatok, amely elvész, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre” (Jn 6,27). (PF 3.)

Isten Igéje és az Élet Kenyere Jézus Krisztus. A katolikus Egyház hűséges hagyománya Jézus akarata, ahogyan ő tanítványainak átadta az Eucharisziát, a valóságos Testet és valóságos Vért. Őt imádjuk az Oltáriszentségben, és neki énekeljük hálaadással az áldozás pillanataiban a nagybőjti kommúnió-éneket, melyet a pápa is idéz Szent János evangéliumából: „A kenyér, amelyet én adok, az én Testem a világ életéért.” (Jn 6,51; Éneklő Egyház 540; Graduale Hungaricum 109)

Az Isten szavában rejlő kinyilatkoztatott tartalmakat az ember sosem találhatja ki magától. Erre csak rádöbbsenni lehet, meghallani és szíven ütöttként befogadni. Valójában csak ezzel kellene foglalkozni mindig, nem mással, pedig milyen sokat „fáradozunk”, mozgolódunk, gondolkodunk és sütkérezünk a „veszendő eledel”, a sok-sok hiábavalóság sugarainál! Ha ennek a hamis fénynek tesszük ki magunkat, nemde leégünk vagy megperzselődünk, égett szagot kapunk? Miért nem akarjuk Krisztus jó színét elnyerni, miért nem vágyakozunk az Úr „jó illatára”?

Ha valaki az Egyházzal Isten igéjét veszi az ajkára (énekli és zengi a zsolozsmát és a szentmise szentírási szövegeit), akkor az az életet adó fényforrás sugarainál töltkezik mindig.

Ma is szükség van arra, hogy erős, egyházas elkötelezettség éljen bennünk az új evangelizációra, mert csak így fedezhetjük föl a hit örömét, és a hit továbbadásának éltető erejét. (PF 6–7.)

Szép jelző az egyházas, de kutatjuk-e a jelentését? Vajon az a jó, amelyet annak tartanak, vagy az a jó, amelyben megvalósul a jóság? Az-e az egyházas, amire ráakasztják (és akkor lehet bármi, amin „akasztó” van), vagy az, amiben természeténél fogva benne rejlik ez a tulajdonság? Közelebb jutunk mindig a valósághoz, ha azt keressük, ami már megvan. Merthogy a rátalálás is alkotó folyamat, mert így a megtaláltakat kell életünk részévé tenni. Nem kevésbé kreatív ez, mintha valami teljesen újat talál ki valaki. S mivégre a teljesen új, ha a meglévő sincs újra és újra fölfedezve? Mivégre kitalálni lihegve a nemlétezőt, ha a már kitalált vár epekedve arra, hogy rátaláljanak!

Az Egyház tagjaiban hordozza, megvallja és megvalósítja a hitet, dicséri az Istent, énekel és áldást mond, virraszt és szeret. Rátaláltunk-e arra, hogy mit jelent a hitet ünnepélyesen énekelve megvallani a liturgiában, Isten szavát az ajkunkra véve, azt törekedve életünkkel is megvalósítani? Ha nem, akkor keressük ezt az egyházas, erős elkötelezettséget, s ha igen, akkor boldogan maradjunk meg benne! Mert:

A hitet erőteljesebben ünnepeljük a liturgiában, különösen az Eucharisziában, mely „az a csúcs, amely felé az Egyház tevékenysége irányul, s az a forrás, amelyből minden ereje fakad.” (Liturgikus Konstitúció 10.) Ugyanakkor azt is óhajtjuk, hogy növekedjék a hívek tanúságtételének hihetősége. Fölfedezni a megvallott, ünnepelt, megélt és imádkozott hit tartalmát. (PF 9.)

Hihető-e a tanúségtétel, ha felszínes az imádás? Valódi-e az imádás, ha nincs felfedezve az imádandó valóság? Valódi-e a fölfedezés lendülete, ha nem táplálja szenvedélyes vágy, hogy a hit elimádkozott tartalma, maga a szent liturgia megvallott, mélyen megünnepelt és valóságosan megélt élet legyen? Lex orandi – lex credendi. Az imádság szabálya egyben a hit szabálya. Ha tiszta a forrás, megtisztulnak a szomjazó vágyak is!

Maga a Hit éve, de ennek nyomán a lendületes és hitvalló keresztény élet is szüntelen belső megújulásra szólított és szólít. „Énekeljete az Úrnak új éneket!” (Zsolt 95,1) Olyan újat, melyben nem a szó új, de az értés! Nem a forma, de a belevitt és megélt tartalom! Nem a kitalált nemlétező, de a megtalált meglévő! És mindez, ha igazi – valljuk be – komoly erőfeszítést kíván. Mert a figyelem, az odaszentelt idő és az áldozatvállalásra való készség a végsőig el tud gyöngülni a léleekben. De ha fennmarad a küzdelem és az imádás, akkor sem a hit, sem annak megélése és életre váltása nem torzul el. Mert:

A hit alapvető tartalmának tanulmányozása és újrafelfedezése komoly erőfeszítés, ahogyan azt rendszerezetten és szervesen a Katolikus Egyház Katekizmus tartalmazza... A liturgia és a szentségek nélkül [pedig] a hitvallás nem lenne hatékony, mert hiányozna a kegyelem, amely fenntartja a keresztények tanúségtételét. (PF 11.)

Balogh P. Piusz O. Praem

A hit kegyelme

A Szentírásban több helyen is Jézus a gyógyulást egyértelműen a gyógyulást kérő hitének arányában „teljesíti”. Nem Isten ajándékának, nem az Ő kegyelmi ajándékának nevezi, hanem a hit a „mérceje” a gyógyulásnak: „hited meggyógyított” (Mt 9,22; Mk 5,34; Mk 10,52; Lk 8,48; Lk 17,19). Tehát ha nem lett volna ekkora hited, akkor nem gyógyultál volna meg – ez van benne. Máshol azt mondja: „A hitelenségük miatt nem is tudott csodát tenni.” (v.ö. Mt 13,58 és Mk 6,5-6). A hithez, hitemhez méri azt is Jézus, hogy örök életemet boldogságban fogom-e tölteni. „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni, aki nem hisz, az elkárhozik. (Mk 16,16) Ezért komolyan felmerült bennem a kérdés, hogy mi a hit, illetve mi az, ami növelni vagy éppen ellenkezően, csökkenteni, gyengíteni tudja bennem a hitet? Erre keresünk választ a következőkben.

Jánossy Gábor

Bizalom és hit

Pogány Csaba

A bizalom helyzet, melyben a bízó biztosra vesz valamit, megbízik valakiben, valamiben. Biztosra veszi valakinek, valaminek, valamire vonatkozó, valamivel kapcsolatos viselkedését. Szentül hiszi, ennek megvalósulását, fennállását.

Fontos tudni, hogy mi a bizalom és hit (hívés) viszonya. A bizalom valakinek, valaminek a viselkedése mikéntjében, létében stb. hinni. Ez a viszony megítélés formájában él és működik. A megítélés határozza meg a szereposztást, és a szereposztás szerinti kezelést. Minden és mindenki mindennek és mindenkinek szán (és oszt) valamilyen szerepet, és mindent és mindenkit eszerint kezel.

A bizalom szerepe katalizátor és inhibitor is lehet. A bizalom olyan mint a régebbi háborúkban a puszkapor. Hiába volt elég hős katona, és elég löfegyver, ha nem volt elég puszkapor. A puszkapor lehetővé tett valamit. A bizalom (és az önbizalom, a hit) lehetővé és lehetetlenné tehet dolgokat. Tehát döntő életbefolyásoló tényező.

A bizalom a tapasztalat szerint gyakran oka csalódásnak. A csalódás bizalomkudarca.

Sokféle bizalom, sokféle hit van, nem mindegyik egyformán kockázatos, egyformán kudarcveszélyes. Kritikus e kérdés pl. a kényszerbizalom esetében, vagy amikor bizalomra idomítanak valakit. Ez a nevelés nagy problémája. Idomítás erre, arra, idomítás bizalomra.

A megbízhatóság azt jelenti, hogy fennállása esetén a bizalom nem okoz csalódást.

A hit megvalósulásához bizalom szükséges. Ez minden kapcsolatra érvényes. Egy különbség azonban adódik, hogy embertársainkban óvatosan kell és lehet megbízunk, míg Istenben feltétel nélkül meg lehet bízunk. Ezért az Istenhit bizalmi alapja megkérdőjelezhetetlen. Mégis igen sokan bizalmatlanok, hitetlenek Isten irányában...

Felmerül a kérdés, hogy tudok-e bízni Istenben? Valóban szívem mélyéig meg tudok-e bízni Istenben, Jézusban, a Szűzanyában? Ha teljes szívemből meg tudok bízni, akkor hihetek bennük, akkor van esélye az Istenhitem életben maradásának, növekedésének. Ezt a növekedést a Szentlélek segíti elő. Milyen a kapcsolatam a Szentlélekkel? Rá tudok-e hagyatkozni a Szentlélekre? Milyen

mértékben? A napi 24 órából mennyi időt szánok az égiekkel történő beszélgetésre, imára. Az imádságom mennyire mély? Mennyire tudok odafigyelni, oda koncentrálni? Hagyom-e kizökkenteni magamat egy kis zaj, egyéb hatására?

Érdemes ezekkel a kérdésekkel foglalkozni, mert a hit megnyitja annak lehetőségét, hogy be tudjam fogadni Krisztust, mely következtében rajtam keresztül működni tud a világban. Így el tudom látni keresztségemből adódó kötelezettségemet ezen a téren.

Jánosy Gábor

A hit, mint az ember alapállása a világban

Boda László

Alapállás... Mindig megcsodálom a sportolóknál azt az alapállást, amelyet például a kardvívóknál vagy a sznukerezőknél első pillantásra észreveszünk. Nyilván ez az, amivel a sportág gyakorlását tanulni kezdik.

A keresztény embernél az alapállást Pál apostoltól tanuljuk meg. Ő az avatott mester ebben a tekintetben, amikor elvszerűen kimondja, hogy „*A hit állapotában élünk*”. A hit tehát az ember általános, és a keresztény ember kinyilatkoztatáson alapuló sajátosan egyéni alapállása. A hitben való egzisztencia ugyanis földi életünk kikerülhetetlen létformája, amely a Homo sapiens fogalmában már benne rejlik, csak ki kell bontani: a szapiencia ugyanis bölcsességet jelent. Abban pedig benne van a végső nagy kérdések iránti fogékonyság. Benne van a történelem bölcséinek transzcendens tekintete. S ez az, ami az embert kiemeli a körülötte nyüzsgő élővilágból, döntő módon megkülönböztetve az állatoktól. Ez az, amely a vallásokat jellemzi, elsősorban Isten és a túlvilág iránti megnyitottsággal. Ebben a mi világunkban tehát nincsenek „hívók” és „nem-hívók”. Ebben a világban csak „hívók” vannak. Mert az ateista is hívó, csak ő másban hisz. Például abban, hogy a semmiből jöttünk és a semmibe térünk vissza. A kérdés csak az, hogy a sokféle hit közül melyiknek van igaza, hozzátéve, hogy ezt ebben a világban szintén nem lehet biztosan megtudni. Azt azonban meg lehet állapítani, hogy melyik egyeztethető össze az emberi értelemmel és a tapasztalással. S ebben megint Pál apostol adja meg nekünk a választ, amikor azt mondja: „*Tudom, kinek hiszek*”. A szentírási eredeti szövege múlt időben van írva, de folyamatos múltban, amely a jelenben is hat. Ezt a magyar nyelvben így lehetne kifejezni: „*Tudom, kibe vettem hitemet*”.

Pál apostol idézett mondata, mi szerint „*A hit állapotában élünk*”, úgy is kifejezhető, hogy ebben a világban a hitre vagyunk ítélve, hogy nincs olyan ember – a nagy misztikusokat is beleértve –, aki akár Isten jelenléte átélésének felfokozott állapotában is szabadulni tudna a hit állapotából. Nincs olyan vallás, amelynek „prófétái” eljuthatnának Isten boldogító színelátásáig, még itt a földön, amely egyúttal a végső nagy kérdések beteljesült válaszát is jelentené. S nincs olyan zseniális tudós, aki legalább arra képes lenne válaszolni: hogyan keletkezett a világ és mi lesz a világvége után. Ki vagy mi az Alfa és az Ómega? Annak ellenére, hogy sorozatban látjuk és halljuk a televízióban azokat az önjelölt tudományos „prófétákat”, akik magabiztosan nyilatkoznak a világegyetemről. Lehetnek kiváló szakemberek, de én ilyenkor azt kérdezném tőlük: „Tisztelt professzor úr, tessék már elárulni, hogy húsz év múlva ugyanezt mondaná-e nekünk, mint amit most mond?”

Hogy miért vagyunk ennyire a hitre „ítélve”? Erre a teológus szemével csak azt mondhatjuk, hogy az ember próbatételéhez tartozik ez az „állapot”. Az viszont kétségtelen, hogy van ennek egy nagyon lényeges pozitív oldala is. Az, hogy ha a hit állapota csak a halálig tartana és a halállal az ember végképp megsemmisülne, akkor soha senki sem tudná meg, kinek volt igaza létezésünk végső kérdéseinek vitájában. Ez teljes képtelenség, mert ez kegyetlen tréfa volna a Teremtőtől, még sokkal inkább a megváltó Istentől, aki megadta nekünk a végső kérdésekre irányuló értelmet és a Biblia üzenetét. Így az egész kinyilatkoztatás illúzióknak bizonyulna. S ezt már eddig is számos gondolkodó és teológus felismerte. Nem véletlen, hogy a 20. század francia ateista filozófusai, köztük Albert Camus, ennek a világnak totális abszurditását vallották, ha Isten nem volna. Ugyanakkor vigasztaló, hogy a megtérő Heidegger már fölismeri földi létezésünkben a „várakozó létet”, amely közelebről azt jelenti: várakozás a Fényre. Az ateizmus radikális formájában a Semmit állítja Isten helyébe, s ezzel az Árnyékot az Örök Fény helyébe. Ez olyan elemi képtelenség, mintha valaki az árnyék elsőbbségét hirdetné a fényvel szemben, ami aberrált hiszékenységre. Mert az árnyék a fény függvénye.

Mi szilárdan valljuk Jézus feltámadását, mennybemenetelét és mindehhez csatoltan Mária menybe-fölvételét. Az Evangélium nemcsak Jézus halálát, de föltámadását is úgy mondja el, olyan hitelesen, mintha egy dokumentumfilm tárulna elénk. Mindez a végső nagy kérdések egyike: a túlvilág léte és az üdvözült létforma realitása, azzal az átszellemült testtel, amely már nem szorul rá a biológiára, s amely túl van a tér és idő kötöttségein, a miénknél magasabb létdimenzióban. Hogy aztán ez kinek adatik meg a kanonizált szenteken és boldogokon kívül, az rejtély. Egyedül Istennek van dimenziók-feletti léte. S

miközben számos keresztény hívó akad, kellő teológiai műveltség híján, aki túl sokat vár a magán-kinyilatkoztatásoktól, a nagykorú keresztény az Egyház szilárd tanítására építi hitét. Ha pedig a túlvilág realitása a végső nagy kérdések egyike, amely hitünk próbatétele, akkor senki ne védje a maga kételyeit azzal, hogy „Nem jött onnan vissza senki”. Mert Mária többször is vissza-jött, és megjelent olyan megbízható tanúknak, mint Szent Bernadett. S ennek Lourdes és Fatima az első számú tanúi, az Egyház által hitelesítve.

Mária tehát, mint a „tengernek csillaga” mutatta meg nekünk dicsőségbe öltözött önmagát. A tenger kékje ruhájának dísz. A csillagkorona illik hozzá, ha ábrázoljuk. A tenger az élet bölcsője, a csillagok a hajósok égi vezérlői voltak. Méltó tehát az elnevezés, amely az Egyház által hitelesített Mária-jelenésekben is igazolja, amit Szent Pál mondott, amelyhez ebben a vonatkozásban is csatlakozunk: „*Tudom, kinek hiszek*”.

Most vizsgáljuk meg a Katolikus Egyház Katekizmusában (KEK) megfogalmazott tételket, információkat az Istenhittel kapcsolatban. E szerint *a hit az ember válasza Istennek, és a hit Isten ajándéka, Ő táplálja azt Szentlelke által. De elengedhetetlenül szükséges szabad akaratunkkal elindulnunk Isten felé, válaszolnunk a folyamatos hívásra. És nem csak el kell indulnunk, hanem hitünk állandóan változik, a környezeti hatások, a szentségekkel történő találkozásaink, az imánk stb. folyamatos befolyásolása következtében. Így egyáltalán nem mindegy, hogy hogyan élem napjaimat, mert az igen sok ponton befolyásolja, erősíti, vagy gyengíti, akár el is tüntetheti Istenhitemet. Helyette másban, például bálványokban is hihetek...*

Ebben az összeállításban elsősorban az Istenhittel kívánunk foglalkozni, mely az ember hit megnyilvánulásainak egy szelete. Viszont örök életünk szempontjából a legfontosabbak egyike, mert nem mindegy, hogy örök életünket a mennyországban vagy a pokolban fogjuk eltölteni...

Tehát vizsgáljuk meg ezért, hogy mit tanít nekünk Egyházunk Katekizmusa. *A hit az ember válasza Istennek, aki kinyilatkoztatja és neki ajándékozta önmagát, (KEK 26)*

Amikor Szent Péter megvallja, hogy Jézus a Messiás, az élő Isten Fia, Jézus kinyilvánítja neki, hogy e kinyilatkoztatást nem a testből és a vérből kapta, hanem az Ő Atyjától, „aki a mennyekben van” (Mt 16,17). A hit Isten ajándéka, egy Tőle belénk öntött természetfölötti erény. Ehhez a hithez szükség van Isten megelőző, segítő kegyelmére és a Szentlélek benső segítségére, aki

az ember szívét megindítja és Istenhez téríti, az értelem szemét megnyitja, és mindenkinek megadja az „igazság elfogadásának és hitének édességét”.

A hit emberi cselekedet.

Hinni nem lehet másként, csak a Szentlélek kegyelme és belső segítségei által. De nem kevésbé igaz, hogy a hit igazi emberi cselekedet. Sem az ember szabadságának, sem értelmének nem mond ellent hinni Istenben és ragaszkodni a Tőle kinyilatkoztatott igazságokhoz. Az emberi kapcsolatokban sem ellenkezik méltóságunkkal elhinni azt, amit mások önmagukról és szándékaikról mondanak, és bízni ígéreteikben (például amikor egy férfi és egy nő házasságot köt), és így lépni közösségre velük. Következésképpen még kevésbé ellenkezik méltóságunkkal „a kinyilatkoztató Istennek az értelem és az akarat teljes engedelmisségét nyújtani a hittel”, és így bensőséges közösségre lépni vele.

A hitben az emberi értelem és akarat együttműködik az isteni kegyelemmel: „A hit az isteni igazsággal egyetértő értelem aktuusa a kegyelem által Istentől indított akarat parancsára.” (KEK 153-155)

A hitvallás végső „Amen”-ja megismétli és megerősíti annak első szavát: „Hiszek”. Hinni azt jelenti, hogy „Amen”-t mondunk Isten szavaira, ígéreteire, parancsolataira; teljesen rábízunk magunkat arra, aki a végtelen szeretet és a tökéletes hűség „Amen”-ja. A mindennapok keresztény élete tehát „Amen” lesz keresztvárosi hitvallásunk „hiszek”-jére.

„Hitvallásod legyen számodra olyan, mint a tükör. Szemléld magadat benne, hogy lássad, valóban hiszed-e azt, amiről mondd, hogy hiszed. És örvendez minden nap a hitedben.” (KEK 1064)

Összefoglalva:

A hit az egész ember személyes ragaszkodása az önmagát kinyilatkoztató Istenhez. Az értelem és az akarat ragaszkodik a kinyilatkoztatáshoz, melyet Isten tettekkel és szavakkal adott Önmagáról.

„Hinni” tehát kettős kapcsolatot jelent: kapcsolatot a személlyel és kapcsolatot az igazsággal; az igazsággal, az azt tanúsító személy iránti bizalom miatt.

Senki másban nem kell hinnünk, mint Istenben: az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben.

A hit Isten természetfölötti ajándéka. Ahhoz, hogy hinni tudjon, az embernek szüksége van a Szentlélek belső segítségére.

„Hinni” emberi, tudatos és szabad cselekedet, mely megfelel az emberi személy méltóságának.

„Hinni” egyházi cselekedet. Az Egyház hite megelőzi, szüli, fenntartja és táplálja hitünket. Az Egyház minden hívő Anyja. „Már nem lehet Isten Atyja annak, akinek nem Anyja az Egyház.”

„Mi mindazt hisszük, amit Isten írott vagy áthagyományozott Igéje tartalmaz, és az Egyház... mint Istentől kinyilatkoztatott dolgokat élénk ad, hogy higgyük.”

A hit elengedhetetlenül szükséges az üdvösséghez. Maga az Úr mondja: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni, aki pedig nem hisz, elkárhozik.” (Mk 16,16)

A hit... bizonyos előíze annak a megismerésnek, mely a jövőben boldoggá fog tenni minket. (KEK 176-184)

Rendhagyó kerekasztal a felvilágosodás korának hitéről

Dr. Szegedi László

Kerekasztal beszélgetésre hívom meg a felvilágosodás nagyjai közül Descartes-t, Kantot, Hegelt, Heideggert, az egyháziak közül pedig Mazarin bíborost és Páli Szent Vincét Franciaországból, Hofbauer Szent Kelemt és II. Józsefet az Osztrák Császárságból, Bosco Szent Jánost és IX. Piuszt Itáliából, Kis Szent Terézt és Foucauld Károlyt. Megkérem őket, mondják el hittel kapcsolatos gondolataikat. Meghívom még János apostolt is, mert az ő evangéliumának bevezetőjében találtam olyan megfogalmazást a hitről, ami bennem rendet teremtett: (akik Krisztust) „befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek. Azoknak, akik hisznek nevében.” (Jn1,10-12)

Térjünk is a tárgyra! János apostol, azt a mondatodat érzem a hit szempontjából lényegesnek, hogy akik Krisztust befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek. Azoknak, akik hisznek benne. A két ige, hogy befogadni és hinni, nálad kiegészítik, magyarázzák egymást, együtt alkotják a hitet. Krisztust be kell fogadni. Az tudja befogadni, aki hisz benne. A hitével fogadja be az ember Krisztust.

János így kezdi: A Jézussal való találkozásom, azon túl, hogy életre szóló barátok lettünk, számomra a Végtelennel való találkozást jelentette. Nem tudom megfogalmazni azt a tapasztalatot, amit a vele való találkozás jelentett. Benne Élet volt, s én bekapcsolódtam ebbe az Életbe. Ez a lényeg. A hitem fejlődött. A kereszt tövében összeomlott a hitem. Húsvétkor feltámadt. Pünkösdkor mélyült. Az embernek távlata lett. A Végtelennel találkoztam benne, még hozzá emberi formában. Jézus roppant konkrét, hús-vér ember, ugyanakkor végtelen titka volt. Sokan vannak, akik valami véges emberit kiszíneznék, és

végtelennek gondolnak, ami aztán tönkre teszi őket. Jézus más, őt nem én színezttem ki, hanem meghaladta mindazt, amit el tudtam képzelni. „Ami kezdetől fogva volt, amit hallottunk, amit a szemünkkel láttunk, amit szemléltünk, és amit kezünkkel tapintottunk, az élet Igéjét hirdetjük nektek. Igen, az Élet megjelent.” (1Ján 1,1-2) Jézus szavát ittam, szemem nem tudtam levenni róla, felemelt, távlatot adott, boldoggá tett. Az Istennel találkoztam benne. Sokat kérte, hogy higgyünk benne. Ha nem ő mondta volna, nem fogadtam volna el, de Ő volt az Igazság, Ő sokkal nagyobb volt, semhogy emberi hiúságból hazudott volna, sokkal szentebb, bölcsőbb volt, hogy tévedett, vagy tévesztett volna. Én hittem benne, befogadtam. Ez a hit nem csupán elméleti igazságok elfogadását, hanem az Ő személyének az elfogadását, befogadását, belőle való életet jelentett. Hinni az Ő esetében annyit jelent, mint belőle élni. Hinni annyit jelent, mint találkozni a Végtelennel és elfogadni, befogadni, élni belőle. A benne való hit békét, bizonyosságot jelent. Jézusnál megpihenek, lecsövekelek, kikötök, nála maradok örökre. Rajta túl a semmi, a sötétség, halál van. Benne teljes bizonyosságot leltem.

Köszönjük János, egy kicsit értem szavad. Te egyszerűen elmondtad tapasztalatodat. Ezt nem lehet bebizonyítani, te nem is akard, tényt jelentesz ki. Akiknek szintén részük van tapasztalatodból, azok hisznek, amiben te hiszel. Akiknek nincs tapasztalatuk, azoknak fölösleges magyarázni, úgysem értik, de ha el is fogadnák érvelésed, akkor sincs részük ebben az Életben.

Most pedig felkérjük az újkori hitviták legelhíresebb alakját, *Descartes-t*, hogy fejtse ki gondolatait a hitről. Ő a felvilágosodás előfutárai közé tartozik, akinek igen fontos szerepe lett az európai hit fogalmának alakulásában. Éppen Loretóból jön, a híres Mária kegyhelyről, ahová elzarándokolt ez a huszonhét éves fiatalember.

Meglep engem, hogy ön Loretóban járt – mondom neki – hiszen az ön nevéhez fűződik az újkor legnagyobb szellemi áramlatának, a „mindenben kételkedni kell” tételnek a feltalálása. Azt hiszem, nincs még egy ember, aki ennyire rányomta volna bélyegét a közgondolkodásra évszázadokra, mint ön.

Descartes kissé zavarba jön, aztán beszélni kezd: Korunkban nagy szellemi zűrzavar volt. Korábban roppant hevesen harcoltak szellemileg is, de nemcsak úgy, hanem fegyverekkel is protestánsok, katolikusok a hittételeikért. A mi korunkra már elvesztették vonzó voltukat, értéküket ezek a meggyőződések. A vallásháborúk vége felé jártunk, a gondolkodók értetlenül nézték a háborúkat, a vallás egyre kevésbé érdekelte az embereket. Isten helyett az ember érdekelt bennünket egyre jobban. Szilárd meggyőződés volt bennünk, hogy az igazság területén új felfedéseket tehetünk. Az igazság számunkra az autonóm ember

igazságát jelentette, amit mi saját eszünkkel akartunk felfedezni. Az igazság területén nem az Isten volt az alap, biztos pont, hanem az ember. 1619-ben Érsekújvár ostroma előtt jöttem rá életem nagy felfedezésére, hogy minden tudományos bizonyosság alapja, első biztos pontja, amit nem lehet kétségbe vonni, hogy amikor gondolkodok, akkor ez a gondolkodás megcáfolhatatlan tény, gondolkodom, tehát vagyok. Az első biztos alap után mindenben kételkedni kezdtem, hogy ennek segítségével megrostáljam ismereteimet, s ami fennmarad a kételkedés rostáján, azt fogadjam el igaznak. Arra jutottam, hogy amiről világos, határozott ismeretem van, az igaz.

Mindenben kételkedni kezdtem, Isten létében is. A hívek egy része ezt szentségtörésnek tartotta. Sok helyről kitiltottak. A tudósok rendkívül lelkesedtek értem. Kemény időt éltem át, mi van, ha mégis van Isten? Magam is megijedtem magamtól. Aztán mégis bizonyosságra jutottam, hogy van Isten, s azért mentem el Lorettóba, hogy a Szűzanyának megköszönjem visszanyert hitemet. Isten létét egyébként háromféle módon is bizonyítottam később írásaiban.

Önnek annyit mondhatunk – mondom neki – hogy az ön lorettói zarándoklatát a hívők előszeretettel emlegetik, de ez nem érdekli a többi embert. Az ön gondolata, hogy mindenben kételkedni kell, egész Európát hatalmába kerítette századokon keresztül. Tudományos elv, aminek legfontosabb gyakorlati alkalmazása az istenhitben való kételkedés. Az újkori Európa népei sok mindenben kételkedtek, kételkednek, de nem mindenben, a felvilágosodásban nem. Legteljesebb, komoly kételkedés Isten léte körül alakult ki az ön tanítása nyomán. Egyébként mindenki azt tartja nyilvánvalónak, amit legtöbbre értékel. A mindenben való kételkedést Hume vette legkomolyabban, de angol lévén, nála az érzékelés áll abszolút igazságként minden felett.

Jánost kérdem, mi a véleménye Descartes-ról?

Nem akarok eszmecsérét folytatni veled, mert teljesen két malomban örölnék. Én Jézusban találkoztam, a Végtelennel, és befogadtam. Én ezt nem is tudom, nem is akarom bizonyítani senkinek. Descartes szenvedélyesen gondolkodó elme. Roppant nagy élménye, hogy rájött az igazság felismerésének módszerére. Ezt abszolút értéként élte meg. Descartes kiugrott az Atya öléből, és magányosan, a sötétségben lebegve abban próbálta megtalálni az alapvető bizonyosságot, hogy ő gondolkodik, tehát van. A testi tapasztalás még nyilvánvalóbb, amiről ő semmit sem mondott. Gondolkodás és érzékelés szűk, rövid pillanatnyi esemény, ami továtúnik a lét óceánjában. Én az Atya ölén nyugszom Jézussal. Én nem ugrok ki onnan. Nekem nincs szükségem arra a bizonyosságra, amire ő törekszik.

Most a felvilágosodás koronázatlan királyát, *Kantot hallgatjuk*. Kis, fegyelmezett ember, óriási öntudata van.

Az volt a problémám – kezdi – hogy az elméleti bölcsélet és a tapasztalás két egymást cáfoló tudomány lett. Sikerült tudományos elméletet alkotnom, amelyben az érzékelés és a gondolkodás kiegészítették egymást. Átfogó elméletet állítottam a megismerés folyamatáról. Minden ismeret az érzékeléssel kezdődik, mondtam. Az érzékelt dolgokra pedig az értelem ráhúzza a fogalmakat, amelyeket az értelem alkot. Isten létét én nem tagadom, gyakorlatilag fel kell venni, hogy a tömegeket féken tarthassuk, de Isten léte nem tudományos igazság, mert Isten esetében nincsen adva valami dolog, amire rá tudom húzni az Isten fogalmát. Az okság elve csak a földi dolgokra érvényes. Csak a tudományosan igazolható tételeknek van rangjuk, szellemi értékük, sajnálom, de Isten nem tartozik a tudomány fennkölt világába.

Megköszönjük Kantnak gondolatai ismertetését. Mondom Jánosnak, érdekes, hogy ő sem tagadja Isten létét. *János azt válaszolja*, igazad van, de Descartes-hoz viszonyítva nagy lépéssel távolodik Istentől, zsugorodik nála az Isten. Szép kis isten, akinek nincsen helye a tudomány panteonjában. Kantnak igaza van abban, hogy Istenben nincs anyagi dolog, amire ráhúzhatjuk Isten fogalmát, de ez Isten esetében előny, mert különben bálvány lenne. A kanti tudomány-fogalom önkényesen leszűkít. Az ismeret lényege nem a fogalmakban, hanem a lét tudatos megélésében áll. Az egyén fogalmi ismerete halvány felszíne a léttapasztalásnak.

A következő meghívott Hegel. Az ő gondolatait én foglalom össze, mert gondolatai igen zavarosak. Nálánál nagyszabásúbb elméletet senkinek sem sikerült kitalálnia. Összeömlesztett filozófiát, teológiát, történelmet, politikát, társadalomelméletet, s mindezt újszerűen. Dialektikus módszere igen érdekes. Isten és teremtett világ összemosódnak, isten és világ azonosak, a világ az isten, abszolút szellemnek nevezi. Az abszolút szellem a történelemben bontakoztatja ki magát, mondja Hegel. Panteizmusnak mondjuk, amikor a világ az isten. Az abszolút szellemet azonosítja a Szentháromsággal, majd a mindenség lesz az abszolút szellem. Az abszolút szellem a történelemben fokozatosan bontakozik ki. Az eljövendő korban – hirdeti Hegel berlini előadásain, amiket öreg tábornokok is végighallgattak, pedig nem értettek belőle semmit – az abszolút szellem a német szellem géniuszában bontakozik ki. Ez lett a német felsőbbrendűségi elv tudományos alapja, s ebből következik logikusan – a felsőbbrendű németek számára – két világháború kirobbantása. Marx is Hegelből indult ki, csak ő nem a német fajban, hanem a proletariátus

világforradalmában látta az emberiség abszolút jövőjét. Ő ezt a kibontakozást nem az abszolút szellemből, hanem az őszanyagból vezette le.

A felvilágosodás eszméinek Hegel a csúcsa. A nagy októberi forradalomban, a két világháborúban, majd a kommunizmus világméretű elterjedésében, és az ezeket követő nyomorban öltött testet Hegel eszméje. Most nem kérdem Jánost, számomra is nyilvánvaló, hogy miről van szó. Hegelnél nincs szükség hitre, itt hatalmas intuícioról van szó, ami szemünk előtt fokozatosan bontakozik ki, melynek a kibontakozását a német faj kibontakozásában, és a kommunizmusban szemlélhetjük.

Az utolsó világnagyság, akit megszólítunk, Heidegger. Ő már lefelé megy a felvilágosodás korában. Kompromittálta magát, náci volt, öreg korában remeteként élt. Tekintélye olyan nagy volt, hogy habár náci múltja csorbította is tekintélyét, de nem semmisítette meg. Ő az ember létélményét elemezte, nála ez volt „a” valóság. Az ember lényege – mondja – a létélménye. Ez pedig nem más, mint a szorongás. Az ember lényege, itt és most, bedobva a létbe, nem tudja, honnan, nem tudja, hová tart. Egyetlen emberhez méltó életcél, vállalni hősi pózzal a céltalan semmit.

Említem neki, hogy gyerekkoromban ezt fújták a nyilas katonák: „.....röpök a gránát, öt perc az élet és nincsen tovább”.

Most János megkérdezi, hogy Heideggerrel vége is lett a filozófiának?

Nem lett vége, mondom neki, ma is vannak filozófusok, de az élet eszméit már nem ők irányítják.

Kik irányítják az életet?

Az élet egyrészt egyre jobban egységesül világméreteken. Másodszor nagyon sok jelentős tényező befolyásolja nagymértékben a társadalmat. Csak jelzésszerűen említek néhányat.

Legjelentősebb tudatformáló tényező az elmúlt időben a televízió. Jelenleg az internet formálja kiemelten az emberiség tudatát. Ez előtt kell még említeni a pénz világát, a bankárokat, a multinacionális vállalatokat. A központi eszmék a liberalizmus, a fogyasztás, ami azt a célt szolgálja, hogy ami kis pénz van még a polgároknál, azt kiadják. A pénz koncentrációja a célja azoknak, akik a világ felett, vagyis a pénz felett hatalommal rendelkeznek. Egyre inkább az ő céljaiknak megfelelően hozzák a törvényeket. Van hatalmuk, célszerűen szerveznek, de egyre nagyobb a feszültség az egész világban. Az alapvető közösségeket, családokat, nemzeteket, vallásokat szét akarják bomlasztani, hogy senki se védekezhesen ellenük. Cél a gazdasági növekedés, ami egyre nehezebben megy, de a leggazdagabbak mesésen gazdagodnak, miközben óriási tömegek egyre jobban eladósodnak és jutnak nyomorba. A vallás helyzete

a társadalomban peremre kerül. A gyengülés kettős, a hívők egyre fogynak, másrészt, ami vallásosság van még bennük, annak a minősége is gyengül a felbomló társadalomban. A világ urai a népesség sorvasztásában látják az egyik fő célt, ami az erkölcs sorvadását is felgyorsítja.

Javasolom, hogy tartsunk szünetet. János kéri, ha lehet, a szünetben nézzünk meg valami jellegzetes mai helyet, hogy lássa az életet. A kerekasztal egyházi szereplőit megkérjük, várjanak kissé. Azt javasolom, egy plaza-ba menjünk el. Hatalmas terület. Kör alakú épületkolosszus, több emelet magas. Középen óriási fogyasztó terület. Ma kihalóban az ország, egyre kevesebb a fiatal, de itt rengeteg fiatalot látunk, nem tudni, honnan jöttek ide ennyien. Elképesztő áruválaszték, bőség körbe-körben minden emeleten. Hatalmas tömeg, ünnepélyesen vonulnak, nézelődnek, beszélgetnek, áhítatos szertartásossággal vesznek részt a plaza életében. Odaülünk egy asztalhoz, és próbálunk szóba elegyedni egy magányos fiatalemberrel. Bemutatkozunk. Megtudjuk róla, hogy fél éve magányosan él, előtte volt élettársa, gyerekük nincsen. Állása nincs, múlt héten elbocsájtották. Lakására kölcsönt vett fel, nyolcvan ezret kell törleszteni havonta. Nagyanyjával élt, neki jó nyugdíja volt, múlt héten meghalt. A lakást elveszik, ha nem törleszt. Van még ezer forintja, itt tölti a napot, utolsó pénzét költi el. Na, és holnap mi lesz? – kértem tőle. Nem tudja, nem strapálja vele magát, hogy ezen gondolkozzon, majd ráér holnap gondolkodni rajta.

János azt mondja, hogy a Jelenések könyvének a nagy Babilon bukásáról rajzolt vázlata jutott eszébe.

Közben visszaérünk a kerekasztalhoz. Kérem, hogy akik eddig még nem szóltak, különböző címeiket mellőzve valljanak hit-tudatukról, hitéletükről. János apostollal arról szeretnék elmélkedni, hogyan alakult a hívek és a hittudósok hite a felvilágosodás korában.

Franciaország az Egyház legidősebb leánya, kezdjük velük a beszélgetést!

Mazarin bíboros a Francia Király mindenható minisztere, egyházi személy – a király nevezte ki bíborosnak, így – egyházi és társadalmi szinten is jelentős személy.

Mi, egyházi személyek is a felvilágosodás gyermekei vagyunk, mondja, de természetesen nem valljuk a hitetlen nézeteket. Nekünk, francia katolikusoknak egyedülállóan fontos a Francia Király. Az abszolút királyi hatalom hívei vagyunk, mert szükség van erős államra, hogy a kellő adót be tudjuk szedni a nacionalizmus szolgálatában az állandó harcokhoz a Habsburgok ellen Német-Alföldért, az angolokkal a gyarmatokért. Rómával nem értünk egyet, gallikanizmusnak nevezzük a pápa központi hatalma elleni szellemi harcunkat.

Levegőt vesz, s mi gyorsan megköszönjük neki magvas gondolatait, s *Páli Szent Vincét* kérdezzük. Ők láthatóan nem kedvelik egymást, néhányszor keményen összetűztek Mazarinnal.

Én azokkal a roncsokkal foglalkozom, akik Mazarin háborúitól árva gyerekként, hadirokkantként, hadi özvegyként tengetik életüket. Én Jézust látom és szolgálom a szegényekben. Szép számmal támogatnak előkelő hölgyek, akiktől igen nagy összegeket gyűjtök a szegények javára. A vincés nővérek a betegek szolgálatára szentelik életüket. A lazarista rendi papok a szegényeknek lelki gyakorlatokat tartanak vidéken. Az én munkám csepp a tengerben Mazarin, és az Egyház ellenségeinek munkája mellett, de Jézus a világ abszolút értéke.

Most *II. Józsefet és Hofbauer Szent Kelemt* kérdezzük, ők hogyan élik, látják a hitet?

II. Józsefből árad a szó: Vége van a sötétségnek! Megreformálom az Egyházat, és felvilágosult Egyház lesz a sötét, középkori Egyházból! A szociális tevékenységet nem folytató szerzetesrendeket eltöröltem. Felvilágosult papokat nevezek ki püspököknek. Előírom, hogy mit tanuljanak a teológusok. Rómával megtiltom, hogy tartsák a kapcsolatot. Még azt is megszabom, hogy a misén hány gyertya égjen.

Kelemen erre elmondja, hogy nem bírta ki az osztrák teológia sivár légkörét, Rómába ment, hogy katolikus hitet tanulhasson. Redemptorista szerzetes lett. Élete utolsó évtizede volt legfontosabb életében, amikor Bécsbe került. Rengetegen itták szavát, szegények, gazdagok, tudósok, egyszerű emberek, művészek. Nem mondott ő semmi rendkívülit, csak a sivár, racionalista környezetben megéreztek rajta az élő hitet, amire igen ki voltak éhezve azok, akik nem a vadállat imádatában keresték boldogságukat.

Rómából IX. Pius pápát és Don Bosco Szent Jánost hívtuk el.

A pápa elmondja, hogy az Egyház ostromlott várhoz hasonló, a társadalommal egyre jobban elvesztette a kapcsolatát. Az Egyház, ellenségei között, egyre inkább a megkövesedett uralkodó osztályokkal került egy gyékényre. Ezen szerettem volna változtatni. Reformokat vezettem be Rómában. Szabadon engedtem a politikai foglyokat, alkotmányos államformát vezettem be, a liberálisok elégedetlenek voltak, elűztek. Az osztrákok visszaállították az egyházi államot ideiglenesen, de aztán a piemontiak elfoglalták Rómát, és kikiáltották az egységes olasz államot, én a Vatikán foglya lettem. Az egyházi állam megszüntetése előtti utolsó tettként összehívtam az I Vatikáni Zsinatot, amelyben a püspökök döntő többsége mellém állt, és megerősítették a pápa szellemi hatalmát az Egyházban.

Don Bosco elmondja, hogy ő nem ért a nagy politikához, nem is érdeklő. Ő Torinóban él, Piemont fővárosában, s a háborúk és a kapitalista fejlődés roncsait, szemetét szedi össze, s nevel belőlük embereket, közösséget. Karizmatikus egyéniség, aki feltalálta magát ezek között az ellenséges körülmények között. Polgárokat nevel, akik hívő emberek. Őt jobban elfogadják a liberálisok is pillanatnyilag, mint a letűnő kor hatalmasaihoz tartozó főpapságot.

Kis Szent Teréz elmondja, hogy nővérei mind karmelita apácák, ő nagyon vágyódott közéjük kerülni, még Rómába is elment XIII. Leó pápához egy fényes zarándoklattal, hogy kolostorba vonulhasson. Elmondja, hogy nem tud semmi nagyot tenni, mint például Nagy Szent Teréz, aki megreformálta a karmelita rendet, és virágzó közösséget formált belőlük. Ő nem is akar semmi nagyot tenni, ő a maga hétköznapi életében akarja megélni a szeretetet. Elmondja, nagy vágy élt benne, hogy ő is misszionárius, hithirdető, vértanú lehessen, de mindez lehetetlen. De a Bibliát forgatva megtalálta hivatását, „én az Egyház szívében szeretet leszek”.

Őt hallgatva fogalmazódik meg bennem a gondolat, hogy a felvilágosodás korának katolikusai is koruk gyermekei. Kis Szent Teréznek nem úgy fontos az Egyház, mint Mazarinnak, de ő is szerelmes bele. Ez ma már nem jellemző, hiszen az eszmék is tönkrementek. Az Egyház nekik ugyanis fontosabb szerepet játszott a tudatukban, mint a Krisztus, bár Teréz számára az Egyház Krisztus Jegyese.

Foucauld Károlyról nem lehet mondani, hogy neki az Egyház szervezete fontosabb volt, mint Krisztus. Daróc reverendájára piros szövetből szívet varrt, Jézus szívét. Elvárásolt ember. Elmondja, hogy megtérése után trapista szerzetes lett. Igen szigorú életet éltek, kétszázán voltak a kolostorban, hajnali kettőkor keltek, állandó csendben, böjtölve dolgoztak.

Nem tudott kielégíteni, nem fakir akartam lenni. Hosszú keresés után a tuareg mohamedánok között találtam fel magam, ahol valaha idegenlégiós tiszt voltam. Nekem az a lényeg, hogy Jézus, az én igen szeretett testvérem, bennem éljen ezek között az egyszerű, szegény emberek között, hogy őket megszentelje. A többit én Jézusra bízom.

A meghívott vendégeknek megköszönjük, hogy elfáradtak, elbúcsúznak, és *Jánossal kiértékeljük a látottakat*.

János, mi a véleményed a felvilágosodás korának a hitéről?

Jól tetted, hogy a kor hitéről kérdeztél, mert ennek központi szerepe van a világ jövője szempontjából. Akit mi igazán értékelünk, azt befogadjuk személyünkbe. A meghalt Krisztus az egyetlen, aki megélt köztünk Isten végtelen szeretetét. Ez a szeretet feltámasztotta őt. Aki a feltámadt Krisztusban hisz oly

módon, hogy befogadja Életét, és részt vesz benne, az nem csupán emberi személyt, ideológiát fogad be magába, hanem Isten személyét, Szentlelkét, erejét. Krisztusban nem volt bűn, Őt nem tudta tönkretenni a bűn. A felvilágosodás gyermekiben voltak véges értékek, aztán volt bennük bűn is, ami egyre jobban megrontotta őket. Az ördög mindig megmagyarázta nekik, hogy ők milyen rendes emberek, csodálatos jövő fog születni alkotásukból. Amikor Hegel előadásait hallgatták a tábornokok, senki sem hitte volna el, hogy az eljövendő két világháború után kiábrándulnak a nacionalizmusból. A ma embere ezek után már csak élvezni akarja az életet, olyan áron is, ha ki is irtja saját népét. A felvilágosodás német bajnokainak késő utódai hoznak létre Németországból török segédmunkásaikon keresztül mohamedán török köztársaságot.

A világban harc folyik Jézus és a gonosz között. Az emberiség nem gonosz, hanem gyenge, bűnbe esett, de egyre jobban elmerül a bűnben a gyakorláson keresztül. A költők a bennünk lévő érzelmeket írják meg művészién. A filozófusok a világ nagy, átfogó igazságait fogalmazzák meg. Az európai társadalom gyermekeit a felvilágosodás korában, – hasonlattal – tekinthetjük kamasz kornak. A világ egyre tágul, fejlődik, s a kor gyermekeit elbűvölte saját létük, a világ, és az volt az élményük, hogy ők Isten nélkül csodálatos világot fognak teremteni. A többség, a közvélemény lassan, fokozatosan távolodott az Istentől. Aki szilárdan hitt, nem volt érdekes. Aki határozottan, világosan tagadta Isten létét, nem lett széles rétegek prófétája. Amint említettem, akik óvatosan távolodtak, azok elégitették ki a tömegek igényét, s ezért lettek ők a legnagyobbak.

A felvilágosodás gyermekei is, mint minden ember, keresték az Igazságot, az Életet, a Jövőt, a Fényt, és keresték öntudatlanul az Istent. Olyan szép eszmék, alkotásaik voltak. Ennek tudatában voltak. Súlyos bűneik voltak, amit nem láttak, de a bűn bennük volt, működött bennük, és megrontotta alkotásukat. Magukat gondolták istennek. De Isten szerepét nem tudták megvalósítani. Magabiztosak voltak, ami korlátoltta tette őket. Egymás korlátait látták, de sajátjukat nem. Gőgösek voltak, ellenfeleiket lenézték, ami nagyon csúnya tulajdonság, nevetséges és alaptalan, mert nekik is megvoltak a súlyos gyengeségeik. A felvilágosodás gyermekei is beleestek az ősi emberi hibába. Ellenfeleikből megalkották a gonosz fogalmát, amit nekik le kell győzniük, s ez nagy dicsőségük lesz. Kegyetlenek voltak a különböző nacionalizmusok, kegyetlenek voltak a proletárdiktatúra bajnokai, és kegyetlenek ma a pénz urai azokkal szemben, akik nem tudják befizetni nekik a mindent kizsigerelő kamatot. Ebben a háborúban mindenki mindenki ellen harcol, s csak idő kérdése, hogy a győztesekből mikor lesz vesztes. A pénz urai sincsenek biztonságban,

mert ha Spartacus felkel a sírjából és az éhező tömegek nekimennek a plazának, világomlást produkálnak. Én végkifejletükben nézem a felvilágosodást is: bűneikkel a világ pusztulását készítik elő, gonoszok. Joel szövege szerint Isten irgalmaz nekik, ha összeomlásukban bánják bűneiket.

A felvilágosodás korában – veszem át a szót Jánostól – nem Isten Európa fő eszméje, összekötő kapcsa, jövője, hanem a humanista eszmék. Hazaszeretet, ész, tudomány, társadalmi igazságosság, szabadság lettek a nagy világmegváltó eszmék. „Hazám, hazám, te mindenem.” „Fel, fel ti rabjai a földnek.” Sorolhatnánk tovább a jelszavakat. Nagy értékek voltak ezek az eszmék. A világmegváltó eszmék szolgálatában nagyot alkotott az európai társadalom. Ezekben az eszmékben mindig volt valami istenített elem. Mindig volt benne ellenség, akinek a legyőzése hozza az aranykort. Ezek az eszmék, mint világnézet, mindig bűnösök voltak. Ezek az eszmék nem hozták meg az aranykort, és mindig pusztulásba torkollottak. A bűnük nyomán a felvilágosodás eszméi pusztulásnak indultak. Elsőnek a német nacionalizmus omlott össze, majd a józan ész nimbusza, az angol táncdal-énekesekért őrzött ifjúságban. Ezután került sor a szocializmus bukására az '56-os forradalomban. Ezt követően felgyorsult a bomlás, és rohamosan pusztulásnak indult minden izmus. Minden eszme: család, józan ész, becsület, erkölcs, devalválódott széles rétegek előtt, értékválság következett be. Ezek az eszmék egymás ellen harcoltak, végül a pénz értékelése legyőzte valamennyit, és a pénz lett a fő érték, ez, mint életeszme nem omlott össze, legalábbis egyelőre.

Mondtam neked – folytatja János – én valóban találkoztam Jézusban az Istennel. Jézus szelíd volt és alázatos, szolgált, áldozatul adta életét a világért. Mindezt az Atya egyszülöttjeként tette. Megértettem, hogy Jézus az Élet, Jézus az Igazság, Jézus a Jövő, Jézus a Fény, Jézus az Isten. Megértettem, hogy ebben a bűnös világban az Isten szelíd és alázatos, szolgál, áldozatul adja életét a világért. Jézus irgalmas az Őt megölő világgal szemben, ha bűnbánatot tart, ha befogadja, ha hisz benne. Jézust megölte a bűnös világ, meghalt, de feltámadt, és feltámadásában a teljes Életre jutott. Erre hív bennünket. Ebben a bűnös világban Krisztust megölik az emberek, mert gonoszak, de mindig feltámad, és akik befogadják, azoknak hatalmat ad, hogy Isten gyermekei legyenek.

János, elmondom neked, hogy mit értettem meg téled. A felvilágosodás korában az egyháziak is koruk gyermekei voltak, őket is az eszmék érdekelték elsősorban. Az Egyház szervezése, működtetése fontosabb volt nekik, mint a Krisztus. Engem megragadott, hogy átéltem Krisztus egyedülálló, végtelen nagyságát. Nem hozok most idézeteket, és nem magyarázom azokat, te jobban tudod nálam, hogy ki is az Ige, a Fiú, mit jelent neked, hogy Jézus a Messiás.

A másik, ami megragadott, amint beszélgetésünk elején említettem, hogy mit jelent neked a hit. Krisztus befogadásáról beszéltél, és azt írtad, a Krisztus befogadása a Krisztusba vetett hit.

Ezt szeretném kicsit megvilágítani a magam gondolatrendszerében. Az ember személy, aki öntudatosan éli saját létét. Az ember maga alkotja meg szellemi világát azokból az értékekből, amelyeket befogad. Az embernek kisebb-nagyobb igényei között kimagasló igénye van egyéni és közösségi életében a korlátok nélkül kielégítő, békét adó értékekre. Keresés közben, vagy hirtelenül megjelennek előtte olyan értékek, amelyekről szubjektív bizonyossága támad, hogy ezek őt boldoggá teszik, ezért érdemes élni, az ezzel való foglalkozás lesz életalkotása. Ez lehet egy lány a fiú számára, lehetett valami világnézet a múltban, vagy lehet Jézus Krisztus, akit Legfőbb Értékként fog fel. A kincs akkor lesz a mienk, ha befogadjuk személyünk közepébe. Az értéket befogadó embernek nincs objektív bizonyítéka arról, hogy ténylegesen igaz érték-e az általa értékelt valóság, sem szerelem, sem világnézet, sem vallás, sem egyéb esetben. János azt mondta, hogy az igaz ember nyílik meg az igaz értékre. Minden esetben az értéket szubjektív bizonyossággal ragadja meg a személy a hitével, amit a jövő vagy igazol, vagy cáfol. A hit minden ember legalapvetőbb személyes tevékenysége. Az ember életében a hittel felfogott érték fokozatosan bontja ki hatását, és az vagy kibontakoztatja, vagy tönkreteszi, aszerint, hogy igazi vagy látszatérték.

A vallásos hit csak egy lehetséges variánsa a hitnek. A hit fogalmából ki- ragadták a felvilágosodás tudósai az Istennel kapcsolatos hitet. Istenből – tudatukban – üres fogalmat alkottak, és arról vitatkoztak, hogy ezt az elvont fogalmat érzékeléssel lehet – e bizonyítani. A felvilágosodás lelkes bajnokai egyre jobban igyekeztek elszakadni az Istentől, ami nem ment könnyen. A stratégia fontos része volt, hogy a hitet leszűkítették a vallásos hitre, azt pedig, mint tudománytalan fogalmat, elvetették, miközben saját eszméikben hittek. A teológusok jó része sem rendelkezett élő hittel, azért mentek bele ebbe a lehetetlen, sorvasztó vitába. Jellemző Pascal esete, aki óriási felfedezésnek élte meg, hogy Ábrahám Istene élő Isten. A hit világában nyilván fontos szerepet játszik az istenhit, de a hitnek nem szükségszerűen egyetlen tárgya az Isten. Mindenki abban hisz, amiről azt gondolja, hogy az boldoggá teszi őt.

A felvilágosodás nem hozta meg a hozzá fűzött vérmes reményeket. Megtehetette az Európai Unió Alkotmányozó Konventje, hogy a felvilágosodásnak csak a pozitív értékeire összpontosította figyelmét, és nem veszik észre, hogy a kifakult izmusok kora lejárt, s nem tudják feltámasztani azokat. Nekünk, krisztusiaknak, önvizsgálatot kell tartanunk, és be kell ismernünk,

hogy – tisztelet a kivételnek – mi sem Krisztusra koncentráltunk, hanem a felvilágosodás korának katolicizmusára. Az a katolicizmus, mint minden „izmus”, pusztulásnak indult. Az élő Krisztust kell befogadnunk egyénileg a személyünk középpontjába, és közösségépítésünkben Isten országa felé kell törekednünk – amiről a téma nagysága miatt nem írtam – mert a krisztusi Isten országa az egyetlen közösség, amelyben nincsen bűn, ezért azt nem rontja meg.

Összefoglalva

Minden érték, pl. tudomány, szerelem, világnézet stb. csak úgy lesz a mienk, ha befogadjuk személyünkbe. Az értékeket csak hitünkön keresztül tudjuk befogadni, minden más felfogás naiv önámítás, amit a felvilágosodás is igazol. A felvilágosodás nagyjai is hitükkel élték át eszméik világüdvözítő jövőjét. Minden ember szellemi életének legszemélyesebb, ezért legtitokzatosabb tevékenysége a hite. A hitünk szellemi életünk csúcsa. Akinek van valami nagy értéke, az abban hisz. Értéket, ismétlem, csak hittel lehet befogadni. Nyilván nem mindegy, hogy milyen értékeket fogadunk személyünkbe. Amit csúcsértékként befogadunk, leginkább az formál bennünket, nem mindegy, hogy istenivé vagy ördögivé formálódunk. Nem mindegy, hogy Istennel éljük meg életünk e világi eseményeit (tudományt, szerelmet stb.), vagy pedig Isten nélkül.

Mi a felvilágosodás korának, a nagy eszmék, az izmusok korának végén élünk.

A hit tartalmának továbbadása

Kovács Zoltán

XVI. Benedek pápa a *Porta fidei* („A hit kapuja”) kezdetű apostoli levelel (2011) hirdette meg a Hit Évét. A Szentatya így fogalmaz a dokumentum kezdetén: „A »hit kapuja« (vö.: ApCsel 14,27), amely bevezet minket az Istennel való életközösségbe, és lehetővé teszi a belépést az Egyházba, mindig nyitva áll előttünk” (PF 1). De mi is valójában a hitünk? Milyen tartalma van hitünknek melyet nemcsak megismernünk kell, de – Krisztus parancsa szerint – tovább is adnunk testvéreinknek? Milyen gyakorlati irányelveket fogalmazhatunk meg a hittartalom továbbadását illetően? Erre keresünk választ ebben a rövid értekezésben.

1. Néhány szó a hitről

„A hit szilárd bizalom abban, amit remélünk, meggyőződés arról, amit nem látunk” – olvassuk a Zsidókhoz írt levélben (11,1). Ez a kijelentés azonban felveti bennünk a kérdést: Hogyan lehetünk meggyőződve olyan dologról, amit nem látunk? Hogyan bizhatunk abban, amit remélünk? Mindkét cselekvés értelmetlenségbe fullad, ha a meggyőződésnek, reménynek nincs alapja, tárgya, tartalma. Különben üres lesz a reménykedés, „tárgytalan” a meggyőződés. Hitünk tartalmát a hitletétemény (*depositum fidei*) alkotja, vagyis mindaz, ami a Szenthagyomány és a Szentírás tartalmaz, és amit az apostolok az egész Egyházra bíztak. Ehhez járul még a Magisztérium mindazon tanítása, amit Krisztustól kapott tekintélyével élve olyan igazságokként tanít, melyeket az isteni Kinyilatkoztatás tartalmaz vagy azokkal szükségszerűen összefüggő igazságokként előad (vö.: KEK 84, 88). Ami tehát hitünk szilárd vázát alkotja, az a hittartalom.

Szent Péter apostol írja első levelében: „Legyetek mindig készen rá, hogy mindenkinek megfeleljetek, aki csak kérdezi, mi az alapja a reményeteknek” (3,15). Az isteni erények szoros összefüggésben állnak egymással: csak akkor beszélhetünk igazán keresztény reményről, ha annak a Kinyilatkoztatásban gyökeredző alapja van. Reménységünk az üdvösség, melyet Krisztus hozott el számunkra, és ezt hitünk által fogadjuk be. Ahogy Szent Pál fogalmaz:

Mivel tehát a hit révén megigazultunk, békében élünk az Istennel, Urunk, Jézus Krisztus által. Általa jutottunk hozzá a hitben a kegyelemhez, amelyben élünk, és dicsekszünk a reménységgel, hogy az isteni dicsőség részei lehetünk... A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete (Róm 5,1-2.5).

A hit mint emberi cselekedet

Hitünk *actus humanus*, vagyis emberi cselekedet, mellyel Istentől kinyilatkoztatott igazságokban hiszünk és azokhoz szabadon ragaszkodunk. Aquinói Szent Tamás megfogalmazása szerint: „A hit az isteni igazsággal egyetértő értelem aktusa a kegyelem által Istentől indított akarat parancsára”¹. A hit alanya maga az ember, hiszen szabad döntésünkön, akaratunkon, értelmünkön múlik, hogy befogadjuk-e a Kinyilatkoztatás igazságait, sőt szívünk is szükséges hozzá. A Szentatya mondja: „a hit tartalmának ismerete nem elegendő, ha a szívet – a személy hiteles szentélyét – nem nyitja meg a kegyelem, amely szemet ad arra, hogy mélyre lásson és megértse, miről szól valójában Isten

hirdetett szava” (PF 10). Abban hiszünk, abban bízunk, amit az önmagát kinyilatkoztató Isten mond és ígér. A hit tehát emberi aktus, mely az ember válasza erre a szeretetből fakadó isteni önkinyilvánításra. A hit engedelmessége (*obbedientia*) születik meg a hívő emberben, mellyel oda-hallgat (*ob-audire*) Istenre, aki maga az Igazság, és aki Igéje által nemcsak teremt és újjá-teremt, hanem tanít is bennünket (vö.: KEK 144, 154-155).

A hit kegyelem

A hit azonban nem csupán emberi cselekvés gyümölcse, hanem Isten kegyelmi ajándéka is. Megvallásához szükséges a Szentlélek világossága (vö.: KEK 153). Amikor Péter megvallotta, hogy Jézus a Messiás, az Üdvözítő ezt mondta neki: „Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és a vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám” (Mt 16,17).

Hit és értelem

A hit keresi a megértést, ezért az ember értelmével kutatja azt, akiben hisz és akit még jobban meg akar ismerni (vö.: KEK 156.158). A hit és az értelem viszonyáról mondja Boldog II. János Pál pápa a *Fides et ratio* kezdetű enciklika elején: „A hit és az ész két szárny, melyekkel az emberi szellem fölemelkedik az igazság szemlélésére. Maga Isten oltotta az emberek elméjébe a törekvést, hogy meg akarják ismerni az igazságot és önmagukat, és Istent megismerve és szeretve eljuthassanak önmaguk teljes igazságához” (FR 1).

A hit az örök élet kezdete és szükséges az üdvösséghez

Ugyanakkor „hinni Jézus Krisztusban és abban, aki őt üdvösségünkért elküldte, elengedhetetlenül szükséges ezen üdvösség eléréséhez” (vö.: KEK 161). Nem elégséges azonban egyszer elnyerni a hitet, abban állhatatosan ki is kell tartani (vö.: KEK 162) és növekedéséért tenni.

A hit az örök élet kezdete is a hívő ember számára, hiszen életének értelmére és végső céljára irányítja a zarándok Egyház figyelmét (vö.: KEK 163-165).

2. A hit tartalma

Hitünk azonban nem csupán *actus humanus*, hanem tartalma is van, melyet a hívő ember elsajátítani, és mint elméleti alapot, a hívő élet gyakorlatában valóra váltani hivatott. „Valójában ugyanis mély egység van a hit aktusa és a tartalom között, amelyhez beleegyezésünket adjuk” (PF 10). A hagyományos, Szent Ágoston-i kategóriákat követve megállapíthatjuk tehát, hogy hitünk

¹ STh II-II, 2, 9c

nem csupán Istenre való ráhagyatkozásból és bizalomból áll (*fides qua*), hanem tárgya, tartalma is van (*fides quae*), mely véső soron Istenre irányul².

A hit megvallásáról általában

Az Ösegyház tagjai kezdetektől fogva megvallották hitüket. Gondoljunk csak az „*Ikthüsz*” – akrosztikonra („Jézus Krisztus, Isten Fia, Megváltó”), vagy később a hitvallásokra, melyek rögzült szóhasználatú formulák voltak a legfőbb hitigazságok megfogalmazására. Ezeket az Egyház jóváhagyta és a hívők, illetve a keresztelendők számára a hit megvallására szolgáltak³. Ez is jelzi: hitünknek tartalma van, mely az Egyház történelme során fokozatosan kifejlődött és rendszereződött. Volt és van is mit megvallanunk, sőt továbbadnunk a szentháromságos egy Istennek, Üdvözítőnk és a megváltás művének ismeretéről, valamint a kegyelem, a szentségek, az Egyház, Szűz Mária, és az ember szerepéről az üdvösség művében, nem is szólva az egész teremtés eredetére és végső céljára vonatkozó hitbeli ismereteinkről. Krisztus – az Egyház kormányzásának és megszentelésének *munusai* mellett – Apostolaira bízta a tanításnak, vagyis a hittartalom továbbadásának kötelezettségét is. Az apostoli jogfolytonosság révén ez a feladatuk az Apostolok utódainak, vagyis a püspököknek, valamint munkatársaiknak, a papoknak is, akik az *Ordo* által szintén részesültek Krisztus papságából.

Hitünk megvallása a Szentatya tanításában

XVI. Benedek pápa a 2012. évi Püspöki Szinódus első napján a Napközi imaóra egyik *Tertia*-himnuszáról („*Most jöjj, Szentlélek, szállj közénk...*”) tartott ragyogó elmélkedésében is szólt a hit megvallásáról. A második versszakban szereplő *hitvallás* szó a latinban *confessio*-ként szerepel⁴, mely megvallásra utal (ezért a gyónásra is szoktuk alkalmazni), jelen esetben pedig a hit megvallására. Később az egyházi szóhasználatban már a *professio* szerepel (ti.: *fidei*), de – mint a Szentatya is kiemelte – a *confessio* inkább hordoz magában egyfajta *martyrológiai* jelentést, tanúságtevő erőt, mellyel a hitvalló helyt

2 Vö.: SZENT ÁGOSTON, *De Trinitate* 13, 2, 5.

3 Ld.: DENZINGER H. – HÜNERMANN P., *Hitvallások és az Egyház Tanítóhivatalának megnyilatkozásai*, 1-76. A „Denzinger” egyszerre tartalmaz egyszerű és tagolt hitvallásokat, ez utóbbiak legtöbbször a Szentháromság személyeinek megvallása szerint tagozódnak.

4 „Száj, nyelv, érzék és erő zengjen *hitvalló* éneket” – „*Os, lingua, mens, sensus, vigor confessionem personent*”.

tud állni a hit ellenségeivel szemben, és meg is tudja fogalmazni tanúságtételként önmaga és mindenki számára, hogy mit és miért hisz⁵.

A Szentatya korábban többször is hangsúlyozta már a tartalomorientált hitoktatás („*catechesi contentutistica*”) égető szükségességét az egész világon, de különösen az új evangelizációra szoruló Európában. Semmiképpen nem új tartalomról van szó, és nem is pusztán a régi, kiüresedett gyakorlatok hittartalommal való megtöltéséről, hanem egyfajta megújult inkulturációról, a hit tartalmának új lendülettel és a Szentlélek világosságában megújult szívvel és értelemmel való továbbadásáról. Ahogy a pápa a *Porta fidei*-ben is megfogalmazza: „Nem fogadhatjuk el, hogy a só ízét veszítse, sem azt, hogy véka alá rejtjük az igazságot (vö.: Mt 5,13-16)”.

3. Gyakorlati irányelvek

A Hittani Kongregáció még William Levada bíboros vezetésével 2012. január 6-án megfogalmazott egy, a Hit Évéhez adott, javaslatokat és lelkipásztori útmutatást tartalmazó dokumentumot. Részben ebből, részben pedig a már többször idézett *Porta fidei*-ből merítve fogalmazzunk most meg néhány gyakorlati irányelvet a teljesség igénye nélkül.

Elmélkedés a hitvallásról, hitünk alapigazságairól

„Nem véletlen, hogy az első századokban a korai keresztényeknek meg kellett tanulniuk a hitvallást. Mindennapi imádságuk volt, hogy meg ne feledkezzenek a keresztségben kapott köteleességükről” – írja a Szentatya (PF 9). Ennek nyomán szorgalmazzuk mi is, hogy a Hitvallás kapjon nagyobb szerepet életünkben. Ne csupán egy vasárnaponként „elhadart” miserészlet legyen, hanem valódi imádság, melyben *lex orandi* és *lex credendi* szoros egységet alkot. Tartsunk elmélkedéseket, katekézist a benne foglalt hitigazságokról! Kezdjük azzal, hogy először mi magunk elmélkedünk róluk. Sőt, nem szégyen elővenni a régi teológiai tankönyveket, jegyzeteket sem, és néha feleleveníteni egy-egy témát, vagy akár még elmélkedni egy-egy igazságról, átímadkozott valóságga téve a teológiát.

A Katolikus Egyház Katekizmusának előtérbe helyezése

Boldog II. János Pál pápa a *Fidei Depositum* kezdetű apostoli rendelkezéssel, vagyis a legmagasabb szintű tanítóhivatali megnyilvánulás által tette

5 Vö.: XIII. ASSEMBLEA GENERALE ORDINARIA DEL SINODO DEI VESCOVI, *Meditazione del Santo Padre Benedetto XVI nel corso della prima congregazione generale*, Aula del Sinodo, 8 ottobre 2012.

közzé 1992-ben a Katolikus Egyház Katekizmusát az egész Anyaszentegyház számára. Így fogalmazott: „A hitletétemény őrzését az Úr adta Egyháza feladatául, s az Egyház e feladatot minden időben teljesíti”. Ilyen jeles „feladat-teljesítés” volt a Katekizmusnak ez a II. Vatikáni Zsinat utáni kiadása is. Fel kell ismernünk: igenis állnak rendelkezésünkre hathatós és alkalmas eszközök, hogy hitünk igazságait minél mélyebben megértsük és hiteles módon továbbadjuk. Enélkül elképzelhetetlen Európa és benne Hazánk újraevangelizálása! Külön figyelmet érdemel, és a híveknek különösen is ajánlanunk kell, hogy szerezzék be és olvassák minél gyakrabban a Kompendiumot, mely a KEK rövidebb, lényegretörő összefoglalását adja. Nagyon alkalmas eszköz arra, hogy hitünk igazságait egyszerű és világos fogalmakkal megtanuljuk és megtanítsuk. Megdöbbentő néha hallani 50-60-éves, de akár még idősebb emberektől is, hogy milyen pontosan tudják még mindig a gyermekkorukban megtanult hitbeli definíciókat, és nem ritkán azt is, hogy azok milyen fontos támpontokat adtak számukra hitük megéléséhez és továbbadásához, különösen a nehézségek idején. Érdemes tehát a Kompendiumot hitoktatásban, de hittanórára, sőt, homíliára készülés során is használni.

Megkülönböztetett figyelem a szentségek kiszolgáltatásakor

XVI. Benedek pápa írja: „a liturgia és a szentségek nélkül a hitvallás nem lenne hatékony, mert hiányozna a kegyelem, amely fenntartja a keresztyének tanúságtételét” (PF 11). A szentségek ereje – tudjuk – *ex opere operato* hat, tehát az általuk elnyert kegyelem nem függvénye a kiszolgáltató hitének. Mégis, hitünk eredményes továbbadásához hozzátartozik, hogy lehetőséget biztosítsunk a híveknek a napi áldozásra és a rendszeres szentgyónásra, a liturgia pedig legyen valóban „csúc és forrás” (*Sacrosanctum Concilium* 10) minden hívő kegyelmi élete számára. Ha az eredménytelenségek láttán erőt is vesz rajtunk a csüggedés, ne feledjük, hogy Krisztus kereszttáldozata nem valami muzeális valóság, hanem annak kegyelmi hatása ma is kiárad az Egyház valamennyi tagjára, valahányszor a szentmiseáldozatot bemutatjuk, valamint hogy az Egyházban ma is ugyanaz a kegyelem működik, mellyel a Szentlélek az apostolokat „az emeleti teremben” eltöltötte (vö.: ApCsel 2). Ő elér oda, ahová mi szűkös eszköztárunk és emberi korlátaink miatt képtelenek vagyunk. Erre bátorít a Szentatya is: „Az Egyház éppen Pünkösdkor mutatja meg nyilvánvalóan a hit megvallásának, és félelem nélküli, mindenkinek szóló hirdetésének nyilvános természetét. A Szentlélek ajándéka tesz képessé bennünket a misszióra és erősít meg, tesz bennünket becsületessé és bátorrá” (PF 10).

A hittartalom elsőbbsége minden módszer fölött

VI. Pál pápa mondását, mely szerint a mai kor embere szívesebben hallgat tanúkra, mint tanítókra⁶, sokan félreértelmezték. Hitünk továbbadásához valóban fontos a továbbadó személy hitelessége, az átadott tartalom befogadását nagyban segíti az átadó személyes tanúsága, vagyis az, hogy ő maga mennyire éli meg azt, amiről beszél. De ez nem azt jelenti, hogy a hittartalom átadását illetően a tanúságtételnek meg kellene előznie a személyes készületet és a tartalom ismeretében való elmélyülést. És a továbbadásnak sem véleményekből, érzelmi elemekből kell állnia, hanem lényegileg a hit tartalmából. Vannak, akik „pasztorációs pörgés” címén elvesznek a nyüzsgésben, egy-két könyv elolvasása után eltévednek a különféle teóriák között, vagy a szociológia és a pszichológia útvesztőiben, netán máshol már kudarcot is vallott, vagy infantilis módszereket próbálnak ráerőltetni a hit továbbadásának folyamatára. Álljon előttünk hitünk lényege és a legfőbb célja: Jézus Krisztus, „a hit szerzője és beteljesítője” (Zsid 12,2), akivel az Egyház két évezredes tanítása és hívő gyakorlata révén léphetünk *communio*-ra.

4. Az Egyház Anyja, mint hitünk oltalmazója

Hitünk tartalmának továbbadásában nem vagyunk egyedül: segítségünkre siet a Szentek Közössége, és különösen is Egyházunk Anyjának, a Boldogságos Szűz Máriának közbenjárása. A KEK így fogalmaz: „A hívő engedelmisséget legtökéletesebben Szűz Mária valósította meg” (148). Benedek pápa pedig így tanít:

Mária hittel fogadta az Angyal szavát és odaadó engedelmisséggel hitt az üzenetnek, hogy Isten anyjává lesz (vö.: Lk 1,38). Erzsébetet látogatva magasztaló énekkel dicsőítette a Magasságbelit csodáiért, amelyeket azokban művel, akik benne bíznak (vö.: Lk 1,46-55). Szüzességét megőrizve örömmel és megindultsággal hozta világra egyetlen Fiát (vö.: Lk 2,6-7). Jegyesében, Józsefben bízva menekült Jézussal Egyiptomba, hogy mentse Heródes üldözése elől (vö.: Mt 2,13-15). Ugyanezzel a hittel követte az Urat, amikor az prédikált, s vele maradt a Golgotán is (vö.: Jn 19,25-27). Mária hittel ízlelte Jézus feltámadásának gyümölcseit, s mindent megőrizve szívében (vö. Lk 2,19.51) átadta a Tizenkettőnek, akik ott voltak vele együtt a Cönakulumban, hogy megkapják a Szentlelket (vö.: ApCsel 1,14; 2,1-4).

Legyen szabad még a Szentatya szavaihoz egy lényeges eseményt hozzáfűznöm: a kánai menyegző csodáját, ahol Mária hittel teli lélekkel Fiára mutatva mondja a szolgáltnak: „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!” (Jn

⁶ Vö.: VI. PÁL, *Beszéd a «Consilium de Laicis» tagjaihoz* (1974. október 2.) in *AAS* 66, 1974, p. 568.

2,5). Mint egy végrendelet, olyan súllyal hat az Istenanya felszólítása, hiszen többször már a Szentírásban nem szólal meg. Ezek az ő utolsó, definitív, számonkúra is igen fontos üzenetet hordozó szavai: tegyük meg, amit Jézus mond. Sok mindent mondott, tanított, parancsolt az Isten Fia. Zárásként most egyet emelek ki: a missziós parancsot, mellyel a hit továbbadásának kötelezettségét ruházta Apostolaira: „Menjeteek tehát, tegyéteek tanítványommá mind a népetek! Kereszteljéteek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.” (Mt 28,19-20).

Az előzőekből láthatjuk, hogy a hit kérdése egy összetett dolog, mely napról napra változhat pozitív és/vagy negatív irányban. Vizsgáljuk meg még a Szentírás szavaira építve a hit kérdését.

Jézus azt mondja: „aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog” (Jn 11,25). Tehát a hit az átmeneti, földi életen túl örök életet ad. Aki viszont nem hisz Istenben, az „már ítéletet vont magára” (Jn 3,18). Ezek kemény szavak, mert múlt időben vannak, és arra utalnak, hogy a szabad akaratunkat tiszteletben tarja az Isten.

A világ fölötti győzelem a mi hitünk (1Jn 5,4). Jézus mondja, hogy a világ kiveti azt, aki hisz. És akinek elég erős a hite, az győzni tud a világ fölött, és ezzel is igazolja önmaga és az Isten előtt hitét. Mert ebben a világban csak sötétségben járhatunk, de Jézus „világosságul jött, hogy aki hisz benne, ne maradjon sötétségben” (Jn 12,46). Mert minket nem a törvény tesz igazzá, hanem a Jézus Krisztusba vetett hit (Gal 2,16). És ha ez a hit olyan, hogy nincs mellette kételkedés szívünkben, akkor csodálatos dolgokra képes (v.ö. Mk 11,23).

A hitünk napi megélését környezetünk látja rajtunk. A hit növekedéséhez nagyon fontos, hogy legyenek példaképek előttünk, illetve a környezetünk felé fontos, hogy tudunk-e mi is példaképek lenni, ezen (is) múlik környezetünk hite (v.ö. 1Tim 1,16 és Jn 17,20). A cselekedeteink, példakép jellegű életünk azért is fontosak, mert ha egyet is megbotránkoztatunk a kicsik közül, akik hisznek, jobb lenne, ha malomkövet kötnének a nyakunkba – mondja Jézus (v.ö. Mk 9,42 és Mt 18,6).

Ugyanakkor arra is nagyon kell ügyelnünk, hogy hitünk megmaradjon, mert el is lehet veszíteni a hitet, és akkor nem juthatunk a mennyországba (v.ö. Zsid 4,6 és Róm 11,20). Az üres beszédek félrevezetésére is ügyelnünk kell, mert hitetlenségbe sodorhatnak bennünket (v.ö. Ef 5,6). És ezzel párhuzamban

Isten dolgaiban ne legyünk keményszívűek, mert akkor sokkal nehezebb hitben növekednünk (v.ö. Mk 16,14).

Érdekes megemlíteni, hogy a sátán tudja, hogy Jézus kicsoda, nekünk ezt hinnünk kell – „a sátán légiónyi serege hangosan kiabált: »Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságbeli Istennek Fia? Az Istenre kérlek, ne gyötörj!«” (Mk 5,7; Lk 8,28 és Mt 8,29)

Ez is mutatja, hogy a szent angyalok és a bukott angyalok egyaránt egészen más dimenzióban látják Isten Fiát, mint mi, emberek. Ők az emberré lett Isten Fiát is egyértelműen felismerték, tudták, hogy kicsoda. Nekünk ezt – amíg e földi életünket éljük – hinnünk kell. A bizonyosságot majd az örök életben kapjuk meg.

Az Isten hitünk növekedésének és csökkenésének lehetőségeit, veszélyeit szeretném összefoglalni az alábbi csoportosításban. Itt nyilván csak a legfontosabb, legismertebb szempontokat tudjuk számba venni, de hogy segítsünk a gondolkodásban, ezért ezt a kis kigyűjtést közreadjuk.

Jézus imádása és tisztelete a hit egyik fokmérője. Ha nem látom meg, hogy Jézust imádás és tisztelet illeti, akkor miért is emelkedne a belé vetett hitem? Csak abba érdemes bízni és hinni, aki maga az Út, az Igazság és az Élet! Ezért érdemes megvizsgálunk egy-két gyakorlati gondolat végig gondolásával, hogy mik is azok a dolgok, melyek erősítik vagy éppen gyengítik hitemet. Mik azok, melyek a hitem változását pozitívan vagy negatívan befolyásolhatják. A lista a teljességre való törekvéssel készült, melyet azonban érdemes kinek-kinek tovább bővíteni napi élete, hite napi megélése kapcsán.

Hit erősítője, támogatója

Rendszeres imádság megvalósítása

Megalázkodott lélek

Istenbe, Jézusba, Szűzanyába vetett bizalom, ráhagyatkozás

Saját akaratom háttérbe szorítása Isten ügyében, Istenhitem növelése érdekében, akár hétköznapi cselekedeteimben is

Isten ügyének keresése hétköznapijaimban

Szentírás napi olvasása, elmélkedés az olvasottak fölött

Hiteles pap személye, akin látszik, hogy hiszi, látszik, hogy elhiszi, hogy megjelenik Jézus a szentmisében, aki valóban Oltáriszentséges, és Mária tisztelő, és ezt cselekedeteivel is egyértelművé teszi.

Hit megélése szempontjából hiteles hívő társ

Az Isten szeretetének felfedezése, tudatosítása

Istenhez tartozás lelki örömeinek átélése, tudatosítása
Szív nyitottsága Isten felé
Akarjam hitemet megtartani, növelni
Hitemet bátran merjem vállalni
Ösztönök feletti önuralom
Kényelemről való lemondás, aszketikus élet
Szentmisén teljes odaadással részt venni – amennyire lehet, csak Krisztus megújuló áldozatával foglalkozni, és megjelenését dicsőíteni

Hít gyengítője, rombolója

Imádság hiánya (ma már napi negyed óra kevés...)
Ösztönök kiélése (sok cselekedetemet ösztönök irányítják)
Fizikai és anyagi kényelem keresése
E világ dolgaival történő túlzott foglalkozás
Szentmisén tiszteletlenül, odafigyelés nélkül részt venni, a szomszédokkal foglalkozni az oltáron megjelenő Jézus helyett
Kísértésekbe történő belesodródásom
Felfuvalkodott lélek
Kevés bibliai ismeret
Az Oltáriszentségbe vetett hit hiánya, a Szűzanya tiszteletének hiánya
Hiteltelen pap személye, aki nem igazán figyel oda a szentmise átváltoztatásakor, akin nem látszik az Oltáriszentség és a Szűzanya tisztelete, a cselekedetei nem mutatják ezen tiszteletet.
Minden ember, aki azt hiszi, hogy jogában áll a saját véleményét olyan módon kinyilvánítani, mintha az szent és sérthetetlen lenne, s közben elnézi a bűnt, az elárulja Jézust. A bűnnek sokféle megjelenési formája van, és a mai világban sokféle bűnt félremagaráznak, azt hirdetvén, hogy minden ember egyéni joga, hogy azt tegye, ami kedvére van.
Hit szempontjából hiteltelen hívó társ
Az a tévhit, hogy a hit elemi, egyszerű valami
Az igen-igen nem-nem hiánya
A könnyű út választása
Nem akarok az Istenhitemért küzdeni
Az Istenhitem miatti evilági kellemetlenségeket inkább nem választom, az esetleges támadók miatti meghátrálok (inkább legyen béke...)
Nincs belső igényem a nemesért történő megküzdésre

Jézus tanítása igazság. Mivel azonban e világ hazugságai között élünk, azért sokszor úgy érezzük, hogy „kemény beszéd” a hitigazságok kimondása. Mégis „az igazság” egy! Ha nem azt mondjuk ki, akkor a hitetlenség felé sodródunk. „»A lélek az, ami él, a test nem használ semmit. Hozzátok intézett szavaim lélek és élet, de vannak közöttetek, akik nem hisznek«. Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik nem hisznek, és ki fogja elárulni” (Jn 6, 63-64). Gondolkozzunk el rajta, hogy melyik csoportba tartozunk, illetve melyikbe szeretnénk tartozni, és az esetleges váltáshoz mit kell megcselekednünk. Cselekedjünk, amíg nem késő!

Jánosy Gábor

A fekete mise elmaradt

A Harvard katolikus hallgatói a tervezett sátánista „fekete mise” ellen szervezett tegnapi szentségimádáson az egyetem rektor asszonyával együtt fejezték ki ellenvéleményüket – adta hírül az Aleteia hírportál.

A Harvard esti tagozatához tartozó kulturális tanulmányok klub május 13-án este „oktatási célú fekete misét” tervezett az egyetemi campus területén. **A katolikus szentmisét gyalázó szertartás nagy felháborodást váltott ki, ennek hatására az intézmény vezetése tegnap hivatalos közleményben ítélte el a rendezvényt.**

Drew Faust rektor asszony kifejtette: a véleménynyilvánítás szabadsága iránti tiszteletből nem próbálja megakadályozni a szertartást. Mindazonáltal – hogy kifejezze tiszteletét a katolikus hit iránt – részt vesz a mintegy ellendemonstrációként szervezett szentségimádáson a campuson lévő Szent Pál-templomban, és kihangsúlyozta: a sértő beszéd ellen a legjobb válasz nem a cenzúra, hanem az érvekkel alátámasztott diskurzus és a határozott ellenvélemény. A nyílt vita elengedhetetlen a tudás megszerzéséhez – emelte ki a rektor asszony.

Sean O'Malley bíboros, bostoni érsek visszatásztónak nevezte a Boston Globe-nak adott interjújában a „fekete mise” újrajátszásának ötletét, majd hozzátette: „**A gonosz témája rendkívüli módon vonzza a világot, de ez nem vezet semmi jóra**” – írja a Time hírportál.

A „fekete mise” szervezői úgy döntöttek: inkább egyetemen kívüli helyszínt választanak annak ellenére, hogy erre az egyetem vezetése nem kényszerítette őket. Mint az érintettekkel e-mailben közölték, a rendezvényt övező

félreértések a Harvard hírnevét csorbitják, és ellentéteket szülnek a diákok között, ezért a szertartást a The Middle East nevű szórakozóhelyen tartják majd meg. A hely vezetője később úgy nyilatkozott: nem vállalják a rendezvényt, amely végül **helyszín hiányában nem valósult meg.**

Mint Brantly Millegan, az Aleteia szerzője megjegyezte, **még ha nem is hitből, hanem „csak” jószándékból vesz részt Drew Faust a szentségimádáson, ez akkor is nagy dolognak számít, hisz mikor volt utoljára a Harvard rektora szentségimádáson?**

Ez utóbbi alkalmon és a megelőző körmeneten mintegy kétezer ember vett részt a Szent Pál-templomban, a harvardi katolikus diákszövetség plébániáján.

(Magyar Kurír, 2014. május 14.)

Számos visszasságot tapasztalunk ma templomaink körül, de sokszor templomainkban is – sajnos sokszor papjaink jóváhagyó támogatásával. Amennyiben ezek valóban sértik Egyházunk alapjait – mely nem ritka – akkor az itt olvasható példát követve szervezzünk a hívek körében, akár csak néhány fős csendes szentségimádást a sátáni indíttatású cselekmények megfékezésére, illetve annak lelkeket romboló hatásának gyengítésére. Isten bölcsességét kérjük meg előtte, és annak birtokában igyekezzünk okosan cselekedni.

Jánossy Gábor

Ima Szűz Máriához szeretetért

Ó, boldogságos Szűz, legnemesebb, legtisztább, legszebb, legbájosabb és legkedvesebb minden teremtmény között, mely a Magasságbelinek kezéből kikerült! Tudom, hogy a te legszentségesebb szíved semmit sem óhajt annyira, minthogy minden szív szeresse Jézust.

Eszközd ki nekem tehát a kegyelmek e legnagyobbikát, Jézus igaz szeretetét, mely akaratomat felgyullassza s minden jónak véghezvitelére buzdítsa! Nem világi javakért folyamodom hozzád, hanem, hogy szívem egész erejéből szerethessem Fiadat, Jézust! Remélem is teljes bizalommal alázatos imám meghallgatását. Hiszen hogyan tagadhatnád meg tőlem e kegyelmet, melyben magad is oly nagy gyönyörűséget találsz! Sőt, inkább teljes bizalmam ajánlod. Ó ne fossz meg anyai szószólásodtól, hanem emlékezzél, mily változékony, állhatatlan és gyarló vagyok a kegyelem nélkül, mely egyedül ad elég erőt, hogy isteni Fiadat életem égéig és az örökkévalóságig szeressem. Ámen.

Liguori Szent Alfonz

Mária- kegyhelyek

Esztergom – Vári Boldogasszony

A király és az érsek palotája Szent István korában az esztergomi Várhegyen állott. A királyi palota mellé emeltette Szent István az első székesegyházat, a Boldogasszony és Szent Adalbert tiszteletére szentelt főtemplomot. A Szent Adalbert templom déli oldalához építette Bakócz Tamás prímás, bíboros 1506 és 1511 között „Isten édes Szülőjének tiszteletére” csodálatos szépségű reneszánsz kápolnáját hazai (süttöi) vörös márványból, saját temetkezési helyéül. A törökök 1543-ban foglalták el Esztergomot, és a város ettől kezdve – az 1595. és 1605. év közötti tíz év kivételével – török uralom alatt állott. A Bakócz-kápolna szépsége a törököket is lenyűgözte. Szobrait összetörték, domborműveit megcsontították ugyan, de magát a kápolnát mecsetté alakítva istentiszteleti helyként használták. Időnként keresztény zarándokoknak is megengedték a kápolna fölkeresését. A török uralom és az ostromok alatt a székesegyház teljesen tönkre ment, a Bakócz-kápolna azonban – kisebb károktól eltekintve – sértetlenül megmaradt.

A városnak 1683. október 27-i felszabadulását követő napon, október 28-án, Szent Simon és Szent Júdás apostol ünnepén, a felszabadító sereget vezető Sobieski János lengyel király kezdte el a Te Deumot a Bakócz-kápolnában. II. Rákóczi Ferenc fejedelem is itt adott hálát 1706-ban, Esztergom megvívása után.

A kápolna jelenlegi kegyképét a hagyomány szerint 1732-ben találták meg a régi székesegyház romjaiban, a törmelékek között. A deszkára festett, egészen ép állapotú képet – a máriapócsi könnyező Szűzanya képének XVII. századbeli másolatát – nagy örömmel helyezték a Bakócz-kápolna oltárára. Ezzel pótolták az eredetileg az oltár fölött lévő, a kápolnának nevet adó, de a viharos időkben összetört Mária-szobrot. A hívek a képnek a romok közötti csodálatos megmaradásában jelet láttak: a Szűzanya még a legnagyobb veszedelemben sem hagyja el a várost és a nemzetet. Ettől kezdve egyre többen zarándokoltak a kegyhelyre. Főképpen Gyümölcsoltó Boldogasszony napján és Szent Simon és Szent Júdás apostol ünnepén keresték föl a kápolnát.

A jelenlegi Bazilika építésének elkezdésekor, 1822-ben, a kápolnát 1600 számozott darabra szedték szét, és eredeti tájolását megváltoztatva az új

székesegyházon belül, annak baloldali mellékkápolnájaként építették föl újra. 1824. június 7-én, Pünkösöd második napján, Rudnay Sándor hercegprímás szentelte föl az új helyre fölépített kápolnát. A Gyümölcsoltó Boldogasszony tiszteletére szentelt kápolna márványoltárának oromzatán az angyali üdvözet reliefje látható. Az oltárfülkékben Szent István és Szent László szobra van. A szentségház fölött függ a kegykép.

Esztergom török uralom alól való felszabadulásának 300. évfordulóján, 1983-ban látogatott hazánkba Jozef Glemp bíboros, lengyel prímás. Sobieski János egykori hálaadó énekét fölidézve ez alkalommal az ő ajkán csendült fel a Te Deum a Bakócz-kápolnában.

A kápolna búcsúja Gyümölcsoltó Boldogasszony napján, március 25-én van, erre a napra kapta búcsú kiváltságait a kegyhely még a XIX. században.

A Bakócz-kápolna jelenleg a Bazilika szentségi kápolnája. A ma már sokak számára csupán látványosságnak számító főtemplom zajából, nyüzsgéséből, turista-forgalmából ide menekülve a kápolna falai között található nyugalmat, békességet, viszonylagos csendet az imádkozni, elmélkedni vágyódó hívek.

K. D.

Imádság az Esztergomi Vári Szűzanyához

Meghatódott lélekkel lépek, Szűzanyám, ősi szentélyedbe, amelyet elődeink buzgósa és a Te szüntelenül tapasztalt közbenjárásod szentelt meg.

Magyar édesanyák és hitvesek könnyei hullottak itt évszázadokon át, valahányszor veszélyben lévő gyermekeikért és rabságba hurcolt szeretteikért hozzád könyörögtek. Te erőt és vigasztalást adtál nekik. Itt zengett hálaéneket szent Fiadnak és Neked Sobieski János győztes seregével, és a magyar szabadságért küzdő Rákóczi Ferenc.

Bizalommal terjesztem eléd most én is minden kérésemet. Légy szószólóm az égben annál, akit a földön karjaidban hordoztál. Járj közben isteni Fiadnál. Kérd, hogy amint itt az ősi kegyképen áldásra emeli gyermeki kezét, úgy terjessze az égből hathatós jobbát mindnyájunkra. Árassza el kegyelmével családjainkat és édes hazánkat, hogy az istenszeretet töltsön el bennünket. Állandóan érezzük testi-lelki jótéteményeit, és őseink hálás lelkületével hűségesek maradjunk hozzá és tehozzád, áldott Nagyasszonyunk. Amen

Üdvözlégy Mária...

Esztergom-vári Szűzanya, Magyarok Nagyasszonya, könyörögj érettünk! Amen

(Szenthelyi-Molnár I. – Mauks M.:

„Magyarország Szűz Mária kegyhelyei” című könyvéből)

Visszakerült a Szűzanya szobra

Az esztergomi Várhegy északi oldalán, a 60 év óta üres Lourdes-i barlangba, visszakerült a Szűzanya eredeti szobra. De először tekintsünk vissza az előzményekre.

Esztergom, Magyarország 1000 éves egyházi központja, ahogy a Bazilika homlokzatán az arany-fényű, nagybetűs felirat hirdeti: CAPUT, MATER ET MAGISTRA ECCLESIAE HUNGARIAE – A feje, anyja és tanítómestere a magyar egyháznak.

A hazai Mária-tiszteletnek is 1000 év óta Esztergom a központja! Szent István királyunk itt ajánlotta fel hazánkat a Boldogságos Szent Szűznek 1038. augusztus 15-én. Ennek állít emléket a Bazilika jobb kereszthajójának oltárképe. Ettől kezdve az Istenanya egyúttal a **Magyarok Nagyasszonya**. A Bazilika homlokzata előtt 1905 óta áll a Magyarok Királynőjének pompás emlékműve, annak emlékére, hogy a pápa az 1896. évi Millenniumunk alkalmából, Vaszary Kolos prímás kérésére, október 8-át a Magyarok Nagyasszonyának ünnepévé nyilvánította.

1506-ban Esztergomban építtette fel Bakócz Tamás bíboros, Magyarország primása, esztergomi érsek a Bazilika ma is álló pompás vörösmárvány kápolnáját, a **Szent Szűz Loretó-i szentélyét követve**, az **Angyali üdvözet** tiszteletére. Ezzel méltó emléket állított a magyarok szerepének a loretoi kegyhely létrejöttében. Ugyanis, a XIII. században, az Esztergomban felnőtt magyar királylány, V. István király lánya, Mária, aki a házassága révén Nápoly királynéja lett, és 13 gyermeknek adott életet, mély Mária-tiszteletéről volt ismert. Ez indította Niképhorosz **Angelosz** epiroszi despotát, a királyné Fülöp nevű fiának apósát, hogy 1291-ben, nászajándékként, elvitesse a mohamedánoktól fenyegetett Názáretből a Szűzanya házának téglából épített részét, amelyet a Magyar Királyság területén lévő, Adria-parti Tersato-ba. A Szent Szűz házát, az Angyali üdvözet színhelyét innen vitték tovább 1294-ben az Ancona közeli babér-ligetbe. A 'babér' olasz neve adta a helynek a **Loreto** nevet. Mindezt már herceg Esterházy Pál, Magyarország nádora is megírta, s 1690-ben nyomtatásban is megjelentette. A XX. századvégi tudományos régészeti kutatások igazolták a Loreto-i Mária-háza Kr. előtti I. századi és názareti eredetét. A magyarok, a Loreto-i kegyhely zarándokai között kiemelt helyet töltöttek be az alapítástól kezdve, amit igazol a magyar gyóntató állandó jelenléte a századok során. A Rómába igyekvő magyar zarándokok rendszeresen felkeresték Loreto szentélyét. Különösen nagy tisztelettel volt a Szent Ház iránt **Bakócz Tamás** esztergomi bíboros, érsek (1497-1521), aki párhuzamosan a pápák

által 1468-1510-ig nagyszabásúan kiépített Loretói Bazilikával, felépíttette Esztergomban az Angyali Üdvözlés kápolnát. A kápolna építészé és szobrásza Michelangelo művészarsza, a firenzei jeles Andrea Ferrucci volt. Ez a kápolna 1507 óta Magyarország egyik legfontosabb kegyhelye. A XIX. század végén **Prohászka Ottokár**, aki 1882-1904-ig volt az esztergomi érseki szeminárium tanára és spirituálisa, e kápolnában esdette ki a Szent Szűz közbenjárására a magyar katolicizmus megújulását. Logikus tehát, hogy a XX. századi esztergomi Szemináriumban, amelynek a védőszentje mindmáig Szent István király, a szent királyok által megszentelt Várhegy északi oldalában, igen eleven volt a Mária-tisztelet. Ennek egyik bizonyága, hogy a II. világháború végén, a Szent Szűz szobrát magukkal vitték a Várhegy alatti kényszer-helyükre, a Szt. Mária Irgalmas rendi nővérek 1950-ben megszüntetett zárdájába, és új barlangba helyezték. A Várhegy északi lejtőjén, ezután mindmáig, 60 évig üresen állt a barlang. Csodálatosan, a szemináriumba beköltözött szovjet katonaság nem verte szét a barlangot...

Az 1989. évi módosulást követően a szeminárium kiköltözött a zárdából, a közeli a Duna-parti szállodát alakították át érseki papnevelő intézet céljára. A szobrot nem vitték magukkal, hanem ott hagyták a visszatérő apácáknak, akik nagy tisztelettel ővezték 2013-ig, amikor a barlangot el kellett bontani a nővérek Szent Erzsébet gimnáziumának bővítése miatt. Ekkor került a szobor a nővérek raktárába. Az 1952. előtti egykori kispapok, ma idős atyák fényképei alapján egyértelműen azonosítható volt a nővérek raktárában lévő szobor és a Várhegyen az orosz katonaság távozása után hozzáférhetővé vált, üresen álló grotta összetartozása.

2014. május 14-én, a Fatimai jelenés ünnepének másnapján, a Szent Özséb barlangkutató egyesület lelkes fiataljainak áldozatvállalásával, visszatért a Szűzanya szobra az eredeti helyére. Ez a barlang most a Szent Adalbert lelkeségi központ közelében, a **Mária út mentén, a Magyar Sion-on** szeretettel várja a hazánk lelki megújulásáért könyörgő embereket.

Máriát dicsérni hívek, jöjjetek!

A Mária-út zárdókai

Mária kicsinyei

Erdély-i Máriás Mozgalom életéből

A Máriás Papi Mozgalom (hivatalos) körlevele

Második rész

Elmélkedés

Kezdetnek veszem a Stefano atya által 2010. július 2-án reggel tartott elmélkedést: „**Az Eucharisztia apostolai**” címmel. Stefano atya – ahogy gyakran tette – II. János Pál Jácinta és Ferenc boldoggá avatásán tartott beszédével (Fatima, 2000. május 13.) kezdi, és megállapítja: **a napba öltözött Asszony az égből jött, hogy megkeresse az ő kicsinyeit, hogy égő csipkebokrokka alakítsa át őket az Eucharisziában jelen lévő Jézus előtt. A tabernákulum a közöttünk lévő égő csipkebokor: egy fény, amely ég, de nem éget el.** És ennek következtében a tabernákulum előtt imádatban állva mi is a Magasságbeli égő csipkebokraivá válunk.

A Szűzanya, „a történelem első tabernákulumma” (II. János Pál, Ecclesia de Eucharistia 55), **az eucharisztikus Jézushoz vonz bennünket**, és kinyilvánítja nekünk őt úgy, ahogy **kinyilvánítja az Atya titkait a kicsinyeknek.** Ahogyan ezt a 9 éves Ferenc megértette: „**megyek vigasztalni a rejtőző Jézust**”.

Stefano atya mondja, hogy a nagy Sárkány és a napba öltözött Asszony közötti küzdelem közepette Mária arra készít fel, hogy a rejtőző Isten elé vigyen minket. Minél inkább elhanyagolják Jézust a valóságos jelenlétében, Mária annál inkább a tabernákulumhoz visz bennünket, hogy szeretetre gyulladjunk az eucharisztikus Jézus iránt. **Az eucharisztikus Jézus lángoló tűzzé válik, aki lángra gyullasztja szívünket, de nem éget el!** Az eucharisztikus Jézus elvezet bennünket az igazi papi (és *laikus s. k.*) életszentségre, mely teljesen a szelíd és alázatos Jézus utánzása. (*kinek-kinek a saját életkörülményei közepette, ahová az Isteni Gondviselés állította s. k.*).

Ott, a Tabernákulum előtt mindig újra az alázatot választjuk **a szív nagy tisztaságá(t)val, hogy soha be ne szennyezzük azt a karrierépítés legkisebb kezdeményezésével sem**, ne „Jézus szolgáljon nekünk, hanem mi szolgáljuk

Őt”, ahogyan XVI. Benedek pápa mondta, és ahogyan Ferenc pápa is mondta más szavakkal. *(azok más szavak... s. k.)*. Mi ezt megígérjük az önfelajánló imánkban.

Ott, a tabernákulum előtt mindig újra Jézus szelídségét választjuk, aki megengedi nekünk, hogy békében maradjunk, mint ahogy Ő az ellenségei előtt **„anélkül, hogy valamihez is hozzátapadnánk, anélkül, hogy valamin elcsodálkoznánk vagy elszomorodnánk...”**, ahogy Montforti Grignon Szent Lajos mondja. (A tökéletes Mária-tisztelet 57).

Ott, a Tabernákulum előtt mindig újra Jézus kedvességével választjuk, hogy mindinkább eszközökké váljunk, akiket Mária választott és készített fel az Isteni Irgalmasság diadaláért a világban.

Ott, a Tabernákulum előtt a bizalmat, a szeretetteljes és a gyermeki ráhagyatkozást éljük az elbátortalanodás árnyéka nélkül, hogy a félelem soha meg ne bénítson minket. *(a ránk zúduló kísértések, megpróbáltatások, sőt véres üldözések kitörésekor se. s. k.)* Váljunk a remény bátor apostolainvá (lásd 1994. december 8.): **a dicsőséges Jézus közeli visszatérésének reményében**, ahogyan azt minden misén elmondjuk: **„míg reménykedve várjuk az örök boldogságot, és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljöveteletét”**. *(szívünkben hordozva a bizonyosságot, hogy dicsőséges eljöveteleének nemzedéke vagyunk, és ezt mások felé is sugározzuk, de nem erőltessük rá senkire! s. k.)*

II. János Pál így mondja: (Ecclesia de Eucharistia 62): **„Mindenekelőtt hallgassuk a Szent Szület, Máriát**, akiben mindenki másnál jobban megjelenik az Eucharisztikus Misztérium, mint a világosság misztériuma. *(az Eucharisztia csak a katolikusoknál és az ortodoxoknál létezik s. k.)*. Őrá tekintve, megismerjük az Eucharishtiában lévő átalakító erőt. Őbenne megláthatjuk a szeretetben megújult világot. Ha Őt, a testestől-lelkestől mennybe fölvetett Szent Szület szemléljük, **megláthatunk valamit az „új égből” és az „új földből”, amelyek véglegesen majd Krisztus második eljövetelekor tárnak föl szemünk előtt. Az Eucharisztia ezeknek itt a földön most a záloga, és bizonyos módon elővételezése: „Jöjj el, Uram Jézus!” (Jel 22,20)”**

Helyezzük magunkat Mária hallgatásába, érezzük át azt, amit **1987. augusztus 21-én és 1979. június 14-én** mond az egybeesésről Jézus dicsőséges királysága és az Eucharisztia megdicsőülése között...: **„Krisztus dicsőséges királyságának eljövetele egybeesik az Eucharisztia legnagyobb ragyogásával... Az Ő dicsőséges királysága fel fog ragyogni mindenekelőtt az Eucharisztia diadalában, mivel az Eucharisztia visszatér, hogy az Egyház egész életének a szíve és a központja legyen. Jézus az Eucharishtiában minden**

imátok csúcspontjává válik, aminek az imádás, a hálaadás, a dicsőítés és az engesztelés imájává kell válnia”. *(ez csak úgy lehetséges, ha a Katolikus Egyházba visszatér mindenki, aki kivált belőle s. k.)*

Jézus jelen van az Eucharishtiában az Ő megdicsőült Testével, de rejtőzködve, s amikor majd dicsőségesen visszatér, ezt úgy teszi, mintha rejtőzése a színek alatt felrobbanna, és dicsőségben nyilvánítja ki majd magát. *(nagy lesz a döbbenet, a meglepetés, a sokk, – a hűségeselek – számára felszabadító, kitörő öröm, hála, imádás és dicsőítés, – ellenségei, elutasítói – számára szörnyű kétségbeesés, összeomlás és zuhanás a pokolba. s. k.)*

Úgy tűnik, hogy **sokféle támadás előtt állunk**: az Eucharishtiában valószínűleg jelen lévő Jézus ellen, a szentmise áldozati jellege ellen, a halálos bűn állapotában terjedő szentáldozás miatt, a tabernákulumban jelen lévő Jézus körüli jelek nagy elhanyagolása miatt, az Oltáriszentségben kitett Jézus imádatának nagy ritkasága miatt.

Ha az Eucharisztikus Jézus – ahogy II. János Pál ismétli az Ecclesia de Eucharistia 1., 31., 59. pontjában, idézve a II. Vatikáni Zsinatot és a Katolikus Egyház Katekizmusát – valóban az „Egyház életének központja és csúcsa”, „az Egyház kincse”, „az Egyház minden lelki java, tudniillik maga Krisztus, a mi húsvéti bárányunk és élő kenyere”. **Vajon mindazok a támadások nem a pusztítás gyalázatát készítik-e elő az Isten szent templomában, amit DÁNIEL próféta és JÉZUS előre megmondott?** Talán nem jeleníti-e meg a küzdelem tetőfokát a napba öltözött Asszony és a Jelenésekbe látott Sárkány között?

Lásd például az 1977-es karácsonyi üzenetet:

„Szeretett fiaim, imádjuk Őt együtt, mert Ő valóban az Isten Fia! Olyan hatalmat kaptatok – a pappá szenteléskor – amely hasonlónak tesz benneteket égi Édesanyátokhoz. Amikor a szentmisét bemutatjátok, ti is világra hozátok Fiamat. A pap szavai által Jézus valóban jelenvalóvá válik az átváltoztatott Ostyában. Az Oltáriszentségben Jézus Valóban jelen van. Testével, Vérével, Lelkével, Istenségével! Egykor barlang fogadta be, most az oltárok köve. A csecsemő lágy vonásai elfedték Istenségét, ma a kenyér fehér színe rejti el!

Ezen a szent éjen anyai Szívemet újból fájdalom marcangolja, látván, hogy még a papok között is kétely támad Fiam, Jézus Isteni jelenlétét illetően az Oltáriszentség titkában! És így terjed a közömbösség az Oltáriszentség iránt, csökken az imádás és az ima, naponta szaporodnak a szentségtörések azok részéről, akik halálos bűn állapotában közelednek hozzá (járulnak szentáldozáshoz s. k.). Sajnos a papok között is egyre többen vannak, akik bemutatják ugyan a szentmisét, de többé már nem hisznek! Közülük néhányan tagadják

Fiam, Jézus valóságos jelenlétét, mások pedig kizárólag a szentmise bemutatásának idejére akarják korlátozni, ismét mások viszont csak szellemi jelképes jelenlétté fokozzák le. (protestáns módra s. k.). Ezek a tévedések terjedőfélben vannak, bár a tanítást világosan megerősítette a Tanítóhivatal, és elsősorban a pápa.

Sajnos eljön az az idő, amikor mindinkább követik ezt a tévtant, az Egyházban szinte megszűnik az imádás és a szent Áldozat illata. Ezzel tetőfokára hág a pusztulás utálatossága, amely behatolt az Isten szent templomába!

Olvassuk el újra II. János Páltól a Mane nobiscum Domine, Ecclesia de Eucharistia, és XVI. Benedektől a Sacramentum Caritatis írásokat.

Ecclesia de Eucharistia 10, 25, 36, 52: „Olykor meglehetősen csonkán értelmezik az Eucharisztia misztériumát. **Megfosztván áldozati jellegétől, úgy tekintik, mintha nem volna egyéb, mint egy testvéri összejövétel, étkezéssel... Az Eucharisztia túlságosan nagy ajándék ahhoz, hogy megengedhetne leszűkített és kétértelmű értelmezéseket.**” „Senkinek sincs megengedve, hogy lebecsülje a ránk bízott Misztériumot: túlságosan nagy ahhoz, hogy bárki megengedhesse magának, hogy olyan önkényességgel bánjék vele, ami nincs tekintettel szent jellegére és egyetemes természetére.”

„Ezért helyesen írja elő a Katolikus Egyház Katekizmusa: **„Annak, aki súlyos bűn tudatában van, meg kell gyónnia, mielőtt a szentáldozáshoz járul.**” Ezért újra meg kívánom erősíteni, hogy **érvényben van, és mindig is érvényben fog maradni az Egyházban a törvény, amellyel a Trienti Zsinat** konkretizálta Pál apostol komoly figyelmeztetését és megparancsolta, hogy az Eucharisztia méltó vétele érdekébe – előbb meg kell gyónni, ha valaki halálos bűn tudatában van”.

„A lelkipásztorok feladata, hogy személyes példájukkal is előmozdítsák a szentségimádást, különösen a szentségkitételt és a szent színek alatt jelen levő Krisztus imádását. Jó Nála lenni, a keblére hajolni, mint a szeretett tanítvány (vö. Jn 13,25), érezni az Ő szívének végtelen szeretetét... **ugye érezzük sürgető szükségét, hogy hosszasabban elidőzzünk lelki társaságban, csöndes imádásban, szeretetünket kifejezve a Legszenőbb Szentségben jelenlevő Krisztusnál?**”

Vessük ezt össze az 1987. augusztus 21-i és 1986. augusztus 8-i üzenettel. Az 1992. július 1-én kelt üzenetben ezt olvassuk: **„Úgy mutatkozzatok meg mindenki előtt, mint az Én kicsiny fiaim, mint a Nekem szentelt papok, mint ezeknek az utolsó időknek az apostolai.** A ti fényeteknek egyre erősebben kell ragyognia a nagy sötétségben, ami az emberiséget és az Egyházat elborította. Papi szeretetek legyen anyai jelenlétemnek jele”.

„Arra vagytok hivatva, hogy mindinkább az **Oltáriszentségben jelen levő Jézus apostolaivá és új vértanúivá váljatok**” (1978. július 13.). „Mert most már beléptetek a tisztulás legfájdalmasabb, legsötétebb szakaszába és **az Egyházat rövidesen egy újabb, eddig még nem ismert rettenetes üldözés fogja megrázni**”. (1988. november 12.).

Ő, az Eucharisziában jelenlévő Jézusunk, a mennyország örök napja, aki teljes Erejével tűz, amely ég, de nem éget el, legyőzhetetlen reménnyel akarjuk várni dicsőségben való visszatéréset: Mennybemeneteledkor az angyalok megmondták az apostoloknak: **„Jézus úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment**”. Jézus, hogy az Oltáriszentség igazságát igazolja, ezt mondta: **amikor látjátok, hogy az Emberfia fölmegegy a mennybe**”, most pedig azt mondjuk: **„akkor látni fogjátok, amint az Emberfia visszatér a mennyből**”, akkor látni fogjuk Eucharisztikus hitünk igazolását, reményünk megvalósulását és a papi szeretetünk beteljesülését.

Rátok bízom, akik felelősök vagytok, hogy ismertessétek meg ezt a levelet a Mária Papi Mozgalom tagjaival, hogy **átolvassák és jól átélmékeljék!** Mindenkinek szívélyes üdvözlémetet küldöm, papi áldással +.

Várom válaszotokat, hogy közöljétek velem híreiteket. Mária Szeplőtelen Szívében a ti kis testvéretek don Laurent Larroque

A Körlevelet a Mária Kora XV. Évfolyam, 2014. 1. számának 5. oldaláról vettem át. Testvéri szeretettel Zakariás Imre a MPM háromszéki laikus felelőse. Áve Mária!

Szentséges Szűz Mária, Isten Anyja,
Te ajándékoztad a világnak az igaz világosságot,
Jézust, a te Fiadat – Isten Fiát.

Te teljesen ráhagyatkoztál Isten meghívására,
s így a jóság forrásává lettél, mely Istenből fakad.

Mutasd meg nekünk Jézust!
Vezess minket Őhozá.
Taníts meg minket megismerni és szeretni Őt,
hogy mi magunk is valóban szerető emberek
és az élő víz forrásai lehessünk egy szomjazó világban.

XVI. Benedek pápa

A r ó z s a f ü z é r

Meghívás az új életre

„Drága gyermekek! Imádkozzatok, és legyetek annak tudatában, hogy Isten nélkül por vagytok. Ezért fordítsátok gondolataitokat és szíveteket Isten és az imádság felé. Bizzatok az Ő szeretetében. Gyermekeim, Isten lelkében mindannyian meghívottak vagytok, hogy tanúságtevők legyetek. Gyermekeim értékesek vagytok, és a szentségre, az örök életre hívlak benneteket. Ezért legyetek annak tudatában, hogy ez az élet mulandó. Szeretlek titeket, és a megtérés új életére hívlak benneteket. Köszönöm, hogy válaszoltatok hívásomra.” (Medjugorje, 2014. május 25.)

A Szűzanya üzenete első látásra jól ismertnek tűnhet, olyannyira, hogy könnyen félre is dobhatjuk. Valóban, a Szűzanya nem mond semmi újat. De, vajon azt, ami már jól ismert számunkra, komolyan vesszük-e, elfogadjuk-e? A Szűzanya szükségét látja a szüntelen ismétlésnek, hogy a számunkra jól ismertet újjá tegye. Égi Édesanyánk látja és tudja, hogy a számunkra jól ismertet nem váltottuk valóra életünkben, ezért ismét, beszél, hív. A Szűzanya jelenéseinek értelme abban áll, hogy emlékeztessen bennünket arra, amit már tudunk, azért, mert úgy élünk, mintha nem tudnánk.

A Szűzanya, égi Édesanyánk nem szűnik meg az ég felé, vagyis Isten felé vonzani bennünket. Ezért mondja: „Fordítsátok gondolataitokat és szíveteket Isten és az imádság felé.” Ő jól tudja, milyen csodák történnek a szív megnyílásakor. Mária „megnyitotta szívének ajtaját”, hogy az Ige Testté lehessen, lehetővé téve így „az új teremtést” – leszállva az égből a földre – egyesül Isten és ember.

Isten „új születést” kínál számunkra, amelyre hivatottak vagyunk, de csakis saját beleegyezésünk révén, Mária példája szerint. Ahhoz, hogy igazi megújulás történjen bennünk, szükséges a szív beleegyezése, amely által Isten elfogadása vagy elvetése történik. Isten, aki a szeretet, tiszteli teremtményeinek szabadságát, és úgy ajándékozza magát nekünk, mint az, aki lehajol lábunkhoz, hogy rabszolgaként megmossa azt. Fel akar emelni, és szabaddá akar

tenni önmagunktól, logikánktól és gondolkodásmódunktól, amely halálba és nem az igazi, új életbe vezet.

Ha ideálként tekintünk arra, akire vágyakozunk, égi Édesanyánkra, akkor nem járhatunk máshogyan ezen a földön, csak úgy, mint Ő. Istennek kimondott „igenjével” beleegyezett „élete elvesztésébe” Jézus logikája szerint: „Aki meg akarja találni életét, elveszíti; aki azonban elveszíti értem életét, az megtalálja” (Mt 10, 39). Kész volt a hitben járni, azon az úton, amelyen Isten vezette. Jézus Édesanyjának élete Istennel való út volt. Végigjárta hitünk útját. Hittel teljes életében találkozunk: meglepetéssel, csodálkozással, gondolkodással, csodálattal, akadállyal és zavartsággal is. Hinni azt jelenti, járni, remélni, elesni és felállni. Azt jelenti úgy élni, mint a vándor, aki nem tudja hol fog ma aludni és azt sem, hol fog holnap enni. Hitben élni fárasztó és kínos, mint sötét éjszakában járni. A hit útján Isten nem ígér mást, mint hűségét és jelenlétét. Isten a legtöbbet adja, önmagát és ez a legszükségesebb számunkra. Rajtunk áll, hogy hűségesek akarunk-e maradni Istennek adott ígéretünkhöz. Isten sohasem csapta be azt, aki benne bízott.

Míg a földön élünk szükségünk van a hitre és a reményre, úgy, mint hajókra, amelyek hordoznak bennünket. Amikor majd színről-színre meglátjuk Istent, nem marad más csak a szeretet, az élet teljessége és a szépség, amelyre szomjazunk. Ha lesz bátorságunk a hit útján járni, meg fogjuk tapasztalni Isten ígéreteinek és ajándékainak igaz voltát. Így válunk szeretetének és mindenhatóságának tanúivá.

Könyörögjünk!

Szűz Mária, könyörögj ki számunkra a kegyelmet, hogy a te szemeddel szemléljük Krisztust, hogy szíved szerint tudjuk e világra szülni, amely éhezik Istenre, és szüksége van rá. Imádkozd ki számunkra a kegyelmet, hogy ki tudjunk tartani útjainkon, akkor is, ha ezek az utak saját kálváriánkra és halálunkhoz vezetnek. Járj közben értünk, Szűz Mária, hogy Isten kegyelme által új teremtményekké váljunk. Imádkozz velünk és értünk, hogy életünk folyamán mi is megélhessük, hogy Isten a régiből újat teremt, beteljesíti a várakozást, szegénységünkéből, sikertelenségünkéből és a semmiből tökéleteset alkot. Könyörögj ki számunkra a hitet, amely által lényünk – minden várakozásunkat felülmúlóan – megújul. Ámen.

*fra Ljubo Kurtović
fordította: Sarnyai Andrea*

Az én fényességem sugarai

Nézzétek a mennyország dicsőségébe fölvelt testem ragyogását, szeretett fiaim, és jöjjetek Velem immár közeli szabadulástok biztos kikötőjébe.

Ti vagytok az Én örömöm és koronám!

Ti vagytok azok a fénylő csillagok, akik még ragyogóbbá teszitek királyi palástomat!

Ezért ma arra hívlak benneteket, hogy éljétek meg Velem ezt a napot a mennyországba megérkezett szentekkel és a tisztítóhelyen tisztuló boldog lelkekkel együtt.

Ma, midőn a mennyország fényében szemlélitek égi Édesanyátok dicsőséges és megdicsőült testét, ugyanakkor ujjonganak az angyalok és az anyagi karok, gyönyörűséggel telnek el a mennyország szentjei, öröm szállja meg a tisztuló lelkeket, és a küzdő és szenvedő Egyház, amely a világ és a történelem pusztaságában vándorol, megerősítést nyer reményében, és vigasztalás tölti el ennyi szorongatásában.

Mindenüvé vigyétek el anyai vigasztalásom balzsamát. Terjesszétek fényemet a titeket körülvevő mély sötétségben!

Ti vagytok az Én fényességem sugarai!

Azt akarom, hogy ezek a sugarak általatok terjedjenek el mindenüvé, és égi harmatként szálljanak le a szegény emberiségre, melyet immár a gonosz tart hatalmában, és szálljon le Egyházamra, amely fájdalmas kinszenvedésének óráját éli.

Terjesszétek a hit fényét a nagy hitehagyásnak ebben az idejében, terjesszétek a remény sugarát ebben a materializmustól áthatott világban, amelyet a kétségbeesetten hajszolt meggazdagodásnak és a gyönyöröknek vágya tölt el; terjesszétek a szeretet sugarát az önzés, a gyűlölet és a gyengék felé gyakorolt közömbösség közepette, s így a szegények és szenvedők felé. Terjesszétek a tisztaság fényét az annyira elterjedt tisztátalanság közepette, a csönd sugarát a süketítő zajban, az imádságot az általános kicsapongás közepette, az alázatot ennyi kevélység és engedetlenség széleskörű lázongása között.

Tegyétek meg, hogy mindenüvé elérjen dicsőségem sugara, ti, akik ragyogó anyai palástom fényes csillagai vagytok!

Így alakítjátok ki az Új Egyházat, így gyűjtitek össze gyermekeimet a világ minden részéből, így rövidítitek meg nagyon kemény rabszolgaságtok idejét és készítitek elő a szíveket és a lelkeket a közeledő Úr fogadására.

Ezen a napon, midőn a mennyország a Földdel egyesül, Én megerősítelek benneteket tervem kivitelében, befogadlak Szeplőtelen Szívem legmélyébe, határozottan vezetek benneteket a szabadulás útján, hogy végre elérkezzetek az új Ég és az új Föld valóságához.

(A Szűzanya üzenete Gobbi atyán keresztül, Rubbio, 1992. 08. 15.)